

L'Ha DE

L'OK

Autor: Pablo Martín García

Tutor: Jordi Llusà

Curs: 2016-2018

2n Batx. B

ÍNDIX

1. Introducció	4
1.1 Motius d'elecció de l'hoquei patins.....	4
1.2 Objectius a assolir amb el treball de recerca	4
2. Què és l'hoquei, com es juga i localització de les zones amb més influència	5
3. La història de l'hoquei patins	6
3.1 L'arribada a Catalunya	8
3.2 Neix la Federació Catalana.....	9
3.3 La represa després de la guerra	11
3.4 Canvi del disc per la bola i època daurada	13
3.5 L'era del Voltregà i el Reus	16
3.6 Època del Barça i el Igualada.....	18
3.7 El somni olímpic.....	20
3.8 La gran etapa daurada del Barça.....	20
3.9 Catalunya... i Espanya	22
3.10 Les dones també guanyen	24
4. Il·lustres de l'hoquei	27
4.1 Joan Antoni Samaranch.....	27
4.2 Manel Puigbó i Rocafort.....	28
4.3 Antonio Livramento	28
4.4 Alberto Borregán i Rodríguez.....	29
4.5 Pedro Gil.....	29
5. Evolució reglamentària	30
6. L'evolució del material	32
6.1 Les proteccions del porter.....	33

6.2 Les proteccions dels jugadors.....	34
6.3 Els patins	35
6.4 El disc i la pilota	36
6.5 L'estic.....	37
6.5.1 Fabricació dels estics de fibra.....	38
7. Tàctiques i jugades en equip	45
7.1 Tàctiques en la defensa	46
7.2 Tàctiques en l'atac	48
8. Tàctiques individuals	49
8.1 Remats a porteria.....	50
8.2 Els regats	51
9. Entrevistes i valoració personal	52
9.1 Entrevista Antoni Sunet.....	52
9.2 Entrevista a Jaime Calvo	60
9.3 Valoració personal	68
10. Conclusions.....	69
11. Bibliografia.....	70

1. Introducció

1.1 Motius d'elecció de l'hoquei patins

Els motius pels quals he escollit l'hoquei patins com a treball de recerca són molts: és un esport que m'apassiona i amb el pas del temps s'ha tornat una part imprescindible de la meua vida, aquest esport el practico des dels 4 anys, però en els 13 anys que porto practicant-lo, cada dia aprenc una cosa nova i encara no he arribat a comprendre ni la meitat de la complexitat que té l'hoquei patins, és un tema que el tinc molt per la mà i a l'hora de fer la part pràctica, tinc molts contactes per poder investigar més a fons aquest món que només mirant la informació d'internet i tinc molta curiositat per aprendre sobre la història de l'hoquei ja que molts entrenadors que he tingut m'explicaven anècdotes dels seus temps com a jugador i jo em quedava bocabadat amb les històries que m'explicaven. Per exemple: un entrenador que vaig tenir a l'Hoquei Club Sant Just m'explicà com jugaven ell i els seus amics fabricant una pilota amb mitjons, ja que no tenien boles d'hoquei.

1.2 Objectius a assolir amb el treball de recerca

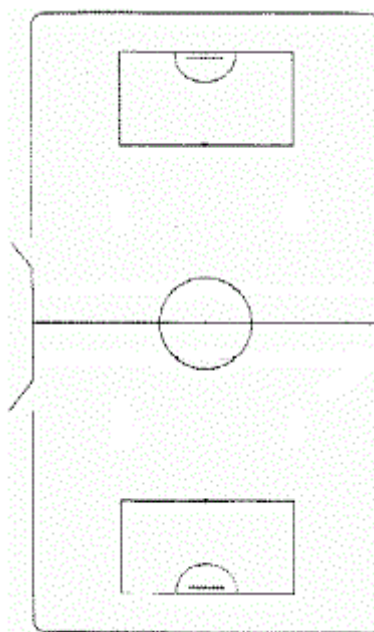
Com a jugador d'hoquei patins sempre he volgut fer un treball relacionat amb aquest esport per poder resoldre diferents incògnites que se m'han presentat a mesura que anava coneixent més sobre aquest món. I d'aquesta manera, amb el treball de recerca vull assolir una sèrie d'objectius relacionats amb aquestes incògnites: vull saber com era l'hoquei antigament sense tantes innovacions tecnològiques com hi ha en l'actualitat, com era la normativa dels inicis de l'hoquei i veure si ha evolucionat molt o poc, saber els motius pels quals, avui en dia, aquest esport no és molt conegut a nivell internacional, conèixer les persones que més han influït en aquest esport, millorar com a jugador coneixent tàctiques de mestres en la matèria i finalment transmetre tot el que he après sobre l'hoquei als meus companys per donar-los-hi a conèixer aquest esport i que aprenguin la importància que té aquí a Catalunya (el bressol de l'hoquei).

2. Què és l'hoquei, com es juga i localització de les zones amb més influència

L'hoquei sobre patins és un esport de pilota practicat entre dos equips de cinc jugadors, un d'ells porter, que es desplacen sobre uns patins de quatre rodes col·locades en dos eixos transversals i que consisteix a introduir una bola (amb una circumferència de 23 cm, un pes de 155 grams i d'un sol color i que aquest sigui diferent del de la pista) impulsada per un pal acabat en forma corbada, anomenat estic, dintre d'una porteria.

La pista de joc, de superfície llisa i normalment coberta, té forma rectangular (34-40 m de longitud x 17-20 m d'amplada) i la delimiten unes tanques d'un metre d'alçària aproximadament amb vorades de 3 cm de gruix com a mínim i 20 cm d'alçada. Totes les línies de demarcació han de tenir una amplada de 8 cm excepte les dues línies de protecció antijoc, situades a 22 m del fons de la pista que són de 5 cm d'ample. La porteria mesura 105 cm d'alt per 155 cm de llarg, tenint de fons 92 cm a la part inferior i 35 cm en la superior.

***Pista reglamentària
d'hoquei patins***

El partit està dividit en dos temps de 25 minuts i l'equip arbitrari està format per dos dels seus components a la pista arbitrant el partit i l'altre al cronòmetre en les competicions professionals, en la resta de categories només hi ha un àrbitre i el cronòmetre el porta el delegat de l'equip local. Pel que fa al marcador de les faltes acumulatives sempre està controlat pel delegat de l'equip visitant.

El joc comença amb un servei des del mig camp amb la pilota un dels dos equips. Si s'interromp el partit, es traurà de Bulling des de la cantonada més propera al lloc en el qual s'ha interromput el joc. El reprendrà l'equip que portava la bola. En cas de substitució d'un jugador, i perquè el joc es mantingui viu, el canvi es realitza sense necessitat d'aturar la trobada per la porta d'entrada a la pista. Si el jugador que és substituït és el porter, el partit es pot interrompre un màxim de 30 segons però no és obligatori.

Són motiu de sanció els contactes irregulars amb un contrari, impulsar la pilota amb una part del cos bé aturar-la amb la mà. Cap jugador ha de desplaçar la porteria; en cas de desplaçament intencionat es xiularà penal i si és de forma involuntària, s'efectuarà un servei neutral en l'angle de l'àrea de penal més pròxim al lloc on es va cometre la falta. Cap jugador pot intervenir en el joc quan no estigui en possessió de l'estic o si alguna part del seu cos està en contacte amb el terra. Si un jugador fa qualsevol falta dins de l'àrea, es xiularà penal. L'àrbitre pot mostrar dues targetes: la blava, que suposa una expulsió temporal (2 minuts) i la vermella, que comporta l'expulsió definitiva. Les sancions més importants amb què es castiga un equip són: la falta directa i el penal.

Si el partit és una eliminatòria i finalitza amb resultat d'empat, es disputa una pròrroga de 5 minuts. En cas de persistir la igualtat en el marcador, hi haurà cinc llançaments. De penals per cada equip, llançats de forma alternativa en una mateixa porteria. Com a última solució, cada equip llançarà un penal fins que un d'ells desfaci la igualtat. En cas de ser un partit de competició regular es donarà un punt a cada equip, si guanya tres punts i si perd cap.

És un esport especialment important a les Comarques catalanes i també a Portugal, el Vèneto i l'Argentina.

3. La història de l'hoquei patins

L'origen de l'hoquei sobre patins es remunta cap a l'any 1710 com a derivació del patinatge sobre gel. Encara que la informació que apareix és poc precisa,

es creu que un jove holandès anomenat Vadede, va ser qui se li va ocórrer posar rodes als seus patins de gel en lloc de fulles.

També hi ha historiadors que asseguren que el seu origen es datat de l'any 478 A. C. a Grècia, on es va trobar un baix relleu que va manar a construir Temístocles en el qual es podien observar dos jugadors fent un "bullyn" amb què començava el partit.

Però no va ser fins a finals del segle XIX, què l'hoquei patins modern nasqué com l'esport que coneixem en l'actualitat, a Anglaterra, on hi havia moltes pistes de fusta per a patinar sobre rodes, que s'havien posat de moda en algunes ciutats europees com Londres, París o Berlín, i també als Estats Units. Segons el National Museum of Roller Skating de Lincoln (Nebraska, Estats Units), el primer partit es va jugar el 1878 al Denmark Roller Rink de Londres.

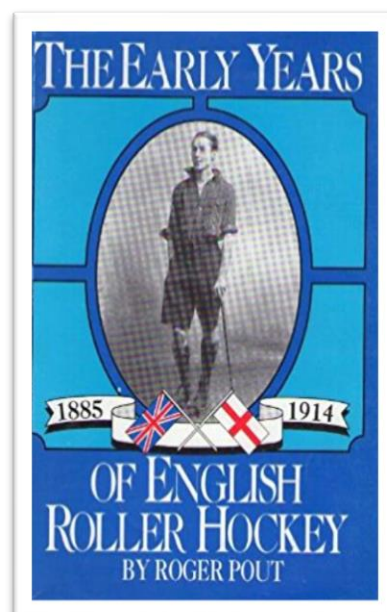

***National Museum of Roller Skating,
Nebraska (Estats Units)***

El seu antecessor fou el *rink polo* o *roller polo*, un esport primitiu de l'hoquei sobre patins que, segons algunes fonts, sorgí quan l'anglès Edward Crawford, en tornar d'un viatge a Chicago i conèixer l'hoquei sobre gel, portà idees de nous esports a Londres, entre ells l'hoquei amb patins de rodes. Aquest esport, que es jugava als Estats Units, es fundà l'any 1882 a Dayton (Ohio) la National Roller Polo League, però s'adaptà a un reglament molt semblant a l'hoquei sobre gel i aquest esport acabà derivant en l'hoquei en línia.

En el seu llibre *The Early Years of English Roller Hockey 1885-1914*, l'anglès Roger Pout documenta que l'any 1885 Harry Brevett i un grup d'amics "colpejaven una pilota amb pals sobre uns patins de rodes" en el Lava Roller Skating Rink de Grove Lane, a Denmark Hill, al sud de Londres. Aquest va ser

l'origen de l'hoquei sobre patins tradicional, perquè els participants en aquell partit de Denmark Hill formaren el 1886 un comitè a Crystal Palace per a crear el primer reglament i el 1900 fundaren la Crystal Palace Rink Polo Association, que l'1 de desembre de 1904 es convertí en l'Amateur Rink Hockey Association i posà en marxa les primeres competicions oficials amb equips de Londres i rodalies. D'allà saltà al continent europeu, on el 1910 es jugà el primer torneig internacional que jugaren a París:

el Centaur Roller Club i el Metropolitan d'aquesta ciutat més el Royal Rink Hockey, Club de Brussel·les que en fou el guanyador.

Llibre "The Early Years of English Roller Hockey" escrit per Roger Pout

3.1 L'arribada a Catalunya

La moda del patinatge sobre rodes arribà a Catalunya al final del segle XIX, i els patinadors més experts s'atreviren amb l'hoquei sobre patins. El primer partit documentat es disputà el 26 de febrer de 1905, segons una notícia publicada l'1 de

Vista de la pista de patinatge de l'Sportmen's Club, a la dreta de la imatge, al costat del Palau de Justícia.

març a *La Vanguardia* i el 4 de març a *Los Deportes*. Es jugà a l'Sportmen's Club (1903-06), que tenia les seves instal·lacions al Saló de Sant Joan de Barcelona (ara Lluís Companys), entre el Palau de Justícia i el parc de la Ciutadella, entre les quals tenia una pista de patinatge. Allà, en el marc d'un

festival poliesportiu, s'enfrontaren dos equips formats per socis del club, tots ells catalans. A l'equip vermell, que guanyà per 2 a 1, jugaren Casajuana, Bracons, Miró, Bassas i Ortoll, i en el blau, Trujillo, Puig, Canal, Bassas i Esteve.

El mateix 1905 es jugaren uns quants partits més i durant els anys següents se'n celebraren d'altres en les nombroses pistes de patinatge que hi havia a Barcelona, com l'Skating Ring Sport, l'Iris Park, el Kursaal o el Turó Park, i fins i tot en places públiques o als frontons Colom i Comtal. Alguns d'aquells equips pioners, tots desapareguts, eren l'Sport Hockey Club, l'Indians, el Quatre Gats, l'Skating Hockey Club, el Kursaal Skating Hockey Club, l'Athletic Hockey Club, l'Hispania o l'Skating Club Catalunya.

Malgrat això, l'hoquei sobre patins tardà a organitzar-se a Catalunya, on l'activitat decaigué al final de la dècada de 1910, en contrast amb Anglaterra, França, Suïssa, Alemanya, Bèlgica o Itàlia, que crearen les seves federacions i competicions. El 21 d'abril de 1924 els quatre primers constituïren a Montreux (Suïssa) la Fédération Internationale de Patinage à Roulettes (FIPR), que englobà les disciplines d'hoquei patins, patinatge artístic i patinatge de velocitat sota la presidència del suís Fred Renkewitz, que dirigí el nou organisme fins que el 1960 el substituï el català Victorià Oliveras de la Riva i adoptà el nom de Fédération Internationale de Roller Skating (FIRS). A l'abril de 1926 la FIPR organitzà el primer Campionat d'Europa a la ciutat anglesa de Herne Bay amb la participació de sis països (Anglaterra, França, Suïssa, Alemanya, Bèlgica i Itàlia). Anglaterra, que fou la campiona, guanyà el primer dels seus dotze títols consecutius.

3.2 Neix la Federació Catalana

L'hoquei sobre patins revifà a Catalunya a mitjan dels anys vint amb l'aparició de nous clubs, set dels quals (Skating Club Catalunya, Skating Hockey Club, Unió Universitària, Hockey Patí Club Barcelona, Racing Hockey Club, Fellows i Rollschuhe, tots de Barcelona) iniciaren el 1928 la fundació de la Federació

Catalana d'Hoquei Patins amb l'adaptació i traducció dels estatuts que importà Luigi Pironti di Campagna, un italià establert a Barcelona que fou jugador, àrbitre i entrenador, de la federació del seu país, fundada el 1922. Aquell hoquei sobre patins, però, era molt diferent al d'ara. Els equips els formaven cinc jugadors i un suplent, que només podia jugar per lesió o avaria en el patí d'un titular. Eren els jugadors, considerats de primera o de segona, els que marcaven la categoria dels equips, i el reglament també era diferent del de la resta d'Europa, ja que a Catalunya es jugava amb un disc de fusta similar al de l'hoquei sobre gel, i la majoria de pistes eren delimitades només per uns quants taulons de fusta. A Europa, en canvi, es jugava amb una bola de fusta o de cautxú, i les pistes tenien tanques.

Luigi Pironti di Campagna

El 1930 s'oficialitzà la constitució de la Federació Catalana, amb Pironti de president, i es disputà el primer Campionat de Catalunya amb la participació de deu equips (Skating Club Catalunya A i B, Skating Hockey Club A i B, Hockey Patí Club Barcelona A, B i C, Unió Universitària, Rollschuhe i Júnior), que jugaren una lligueta a les pistes de l'Skating Hockey Club i el Luna Park. La final la disputaren l'SC Catalunya A i l'Skating HC a la pista del Maricel Park, un parc d'atraccions situat a Montjuïc. El primer partit, jugat l'11 de setembre, acabà en empat i uns quants dies després se'n disputà un altre, que guanyà l'SC Catalunya i fou el primer campió català de la història amb un equip format per Mariano Masiques, Febrer, Barroso, Joan Clascà i Casals. Alguns mesos abans, en la inauguració de la mateixa pista el 28 d'agost de 1930, s'havia disputat el primer partit de la selecció catalana que s'enfrontà a l'Skating Club Catalunya i acabà 4-4. L'SC Catalunya fou el millor equip català abans de la Guerra Civil Espanyola, ja que guanyà sis títols i la Unió Universitària, dos.

En els seus inicis, l'hoquei sobre patins es practicava a Barcelona ciutat, però aviat arrelà a Girona i Cerdanyola del Vallès. Malgrat que en aquesta darrera població ja s'hi jugaven partits des del 1930, el Cerdanyola Club d'Hoquei, actualment el degà de Catalunya, no es fundà fins el 1936, però la seva inscripció oficial es produí el 1940, tres anys després de proclamar-se campió català de segona categoria. A Girona, el Grup Excursionista i Esportiu Gironí (GEiEG) creà un equip a mitjan anys trenta, però el primer club de la ciutat a inscriure's a la Federació Catalana fou l'Agrupació Esportiva Gironina, que jugà el Campionat de Catalunya la temporada 1939-40, la següent es convertí en el Girona Hoquei Club i el 1941 i el 1942 fou campió. Els germans i cosins Humet, al Cerdanyola, i August Serra, al Girona, foren els jugadors més destacats.

GEiEG

CERDANYOLA

3.3 La represa després de la guerra

La Guerra Civil Espanyola, però, féu desaparèixer molts jugadors i clubs, i els que sobrevisqueren s'hagueren d'adaptar a les normes del règim franquista. Així, per exemple, l'Skating Club Catalunya desaparegué i l'Skating Hockey Club es refundà com a Patín Hockey Club. Malgrat que només guanyà un títol important, el Campionat d'Espanya del 1950, fou un club de referència a Barcelona i el 1945 inaugurà unes noves instal·lacions a l'actual plaça de Francesc Macià, que estigueren en funcionament fins el 1958.

Al principi dels anys quaranta la Federació Catalana d'Hoquei Patins passà a ser Federació Catalano-Balear sota la presidència de Laureà Medina, que es mantingué fins el 1944, quan fou nomenat vicepresident de la Federación Española de Hockey Patines creada aquell any. El 1944 també es jugà el primer Campionat d'Espanya, la fase final del qual tingué lloc a la pista de Piscines i Esports de Barcelona. L'Espanyol, que havia guanyat el títol català,

Pin RFEF (Real Federación Española de Patinaje)

fou el primer campió estatal en superar per 4-1 el Cerdanyola a la final amb un equip format per Mateu Vilella, Joan Clascà, Lluís Rubio, Jaume Humet, Jordi Trias i Tito Mas.

Durant la dècada de 1940 l'hoquei sobre patins s'estengué a poblacions com Reus, Vilafranca del Penedès o Sabadell. A Reus, el 1942 es fundà la secció d'hoquei sobre patins del Club Natació Reus Ploms, que el 1946 es proclamà campió d'Espanya amb un equip en què destacaven els germans Bergadà i Salvador Felip. I el 1945 nasqué la del Reus Deportiu, que el 1952 guanyà el seu primer Campionat d'Espanya amb un equip format per Sentís, Pijoan, Orpinell, Magriñà, Grau i Sans.

També nasqué el Trofeu Germans Pironti, amb el Cerdanyola com a primer campió (1941), i les seccions del FC Barcelona i del RCD Espanyol. La del Barça es creà l'1 de juny de 1942, i el 17 de juliol debutà a Vilafranca del Penedès, on perdé un amistós contra el Sants per 4-3. Aquell mateix any, amb un equip format per Mateu Vilella, Mir, Fau, Carreté, Hernández i Sech, guanyà la Copa Deporte Patín i fou subcampió de Catalunya, però el següent es dissolgué per manca d'instal·lacions i no reaparegué fins el 1947. L'Espanyol es creà l'agost del 1942 després de la fusió del Turó, de primera categoria, i l'Alfa, de segona, sota l'impuls de Joan Antoni Samaranch, que havia jugat de porter. Debutà el 4 d'octubre de 1942 i guanyà 14-6 a l'Arenys de Mar amb un equip format per Santamaria, Valsecchi, Closa, Depullés i Paco Mas, i després

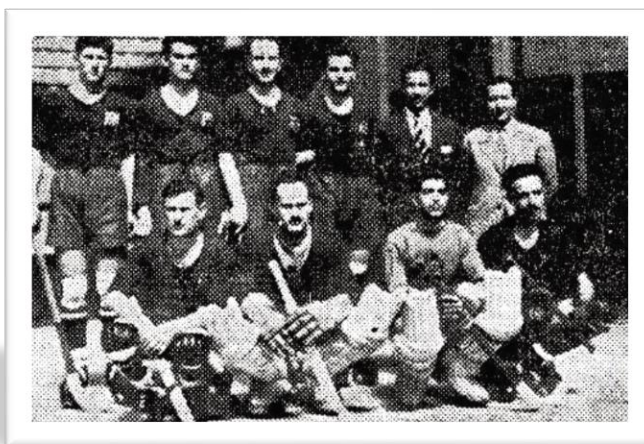
guanyà el Campionat de Catalunya amb Seebold, Paco Mas, Noguera, Rubio, Tito Mas i Jordi Trias com a base. Durant els anys quaranta i cinquanta guanyà 14 Campionats de Catalunya i 11 d'Espanya.

Al desembre del 1944, el Consejo Nacional de Deportes fusionà les federacions espanyoles d'hoquei sobre herba i hoquei sobre patins per crear la nova Federación Española de Hockey y Patinaje. La Federació Catalana la presidís a partir del 1945 un home de l'hoquei sobre herba, Lluís Ysamat, i la vicepresidència fou per a Miquel Moragas, que ocupava idèntic lloc a la federació d'hoquei sobre patins amb Laureà Medina i havia estat president interí durant uns quants mesos.

3.4 Canvi del disc per la bola i època daurada

A l'inici de la temporada 1945-46 es féu un canvi històric. A instàncies de Samaranch, s'adoptà el reglament de la FIPR i es canvià el disc per la bola, com a la resta d'Europa, i la Federació Espanyola fou admesa a la internacional. Els millors clubs catalans pogueren competir contra els d'altres països i alguns, com el Paço d'Arcos portuguès i el Novara i el Monza italians, vingueren a Catalunya i jugaren contra l'Espanyol, el Patín, el Reus Ploms, el Girona, el Vilafranca i la selecció catalana. L'Espanyol fou el primer equip de l'Estat que sortí a l'estranger quan el 1947 representà Espanya a la Copa de les Nacions de Montreux.

El reconeixement internacional de la Federació Espanyola implicà el debut oficial de la selecció estatal en els campionats d'Europa i del món, que des del 1939 es disputaven al mateix temps després que el

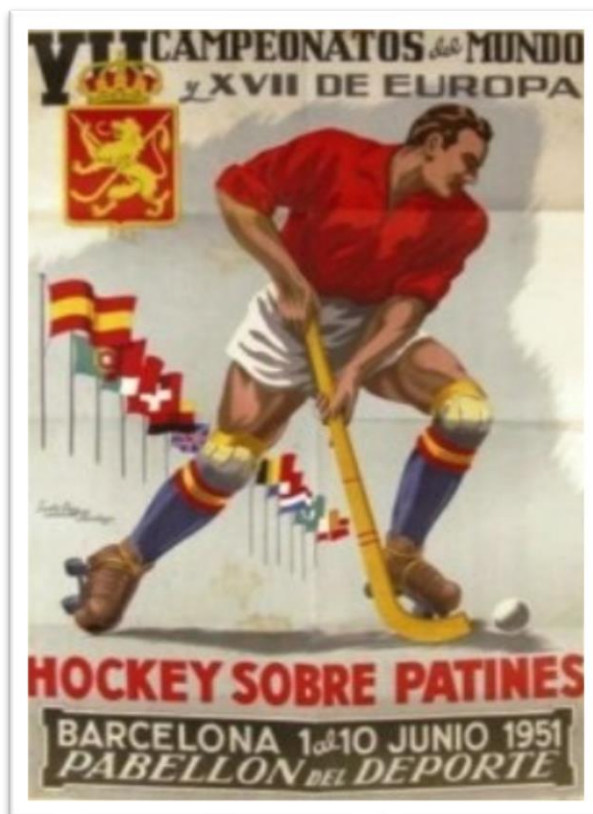

***Selección Española Hockey Patines
(Mundo Deportivo 25/05/1947)***

1936 Alemanya organitzés a Berlín un primer Mundial

conjunt amb el patinatge artístic i la velocitat. Samaranch fou designat seleccionador espanyol, i formà un equip que debutà en el Mundial-Europeu de Lisboa del 1947 amb un tercer lloc. Cinc jugadors de l'Espanyol (Pere Nadal, Lluís Rubio, Tito Mas, Jordi Trias i Lluís Gallén), dos del GEiEG (Ramon Bassó i Emili Caula) i un del Girona (August Serra) formaren la selecció.

L'hoquei sobre patins cada dia tenia més adeptes a Catalunya i s'anava estenent a Espanya. L'Espanyol, que guanyà vuit Campionats de Catalunya consecutius entre el 1946 i el 1953, era l'equip de referència i el 1949, reforçat amb Bassó i Serra, fou subcampió de la Copa de les Nacions de Montreux i tornà a formar la base de la selecció espanyola que també fou subcampiona del món i d'Europa amb un equip format per Nadal, Serra, Bassó, Trias, Mas, Soteras, Felip i Vallmajó.

Cartell del setè Campionat del Món, celebrat a Barcelona

La gran explosió arribà el 1951, quan Barcelona organitzà el setè Campionat del Món i dissetè d'Europa, que es jugà al Pavelló de l'Esport descobert de la Gran Via, amb capacitat per a 13.000 espectadors. Hi participaren onze països, i la selecció espanyola

***Propaganda commemorativa de la victòria espanyola en el setè
Camionat del Món, celebrat a Barcelona***

guanyà per primera vegada, amb un equip format només per catalans: Josep Soteras, Joan Orpinell, August Serra, Tito Mas, Jordi Trias, Ramon Bassó, Josep Llinàs, Joan Antoni Zabalía, i Joan Antoni Samaranch com a seleccionador.

El 1954 Barcelona tornà a acollir el Mundial-Europeu en el mateix escenari i la selecció espanyola repetí títol amb Zabalía, Soteras, Serra, Orpinell, Trias, Mas, Francesc Boronat, Pere Gallén, Manel Puigbó i Pere Magriñà. Aquell mateix any es creà la Federació Espanyola de Patinatge (FEP), presidida per Samaranch, i la Catalana també passà a ser de Patinatge. L'any següent Espanya assolí un tercer títol mundial, a Milà, amb Zabalía, Orpinell, Boronat, Puigbó, Pere Gallén, Trias, Serra, Roca, Ovie i Largo.

L'hoquei sobre patins seguia creixent i s'anaven creant clubs i competicions, com les 24 Hores de Cerdanyola (1955). L'Espanyol seguí mantenint l'hegemonia, però li sorgiren més rivals. Després del Girona i el Patín, el Reus Deportiu i el FC Barcelona també guanyaren Campionats d'Espanya: el Reus (1952), amb Sentís, Pijoan, Orpinell, Magriñà i Grau, i el Barça (1953), amb Largo, Prieto, Rovira, Pere Gallén, Bargalló i Costa. La selecció espanyola, però, només guanyà dos títols grans en una dècada: l'Europeu del 1957, el primer separat del Mundial, i el Mundial del 1964, tots dos a Barcelona. En aquest darrer jugaren Largo, Puigbó, Enric Roca, Josep Barguñó, Ton Parella,

Enric Carbonell, Josep Maria Salarich, Joaquim Vilallonga, Humbert Ferrer i Robert Vilella.

3.5 L'era del Voltregà i el Reus

Al final dels cinquanta entrà en escena el Club Patí Voltregà, fundat per Victorià Oliveras de la Riva. L'equip de Sant Hipòlit, primer amb jugadors barcelonins com Zabalia, Parella, Gallén, Salarich, Vilella, Barguñó o els germans Humbert i Pico Ferrer i després amb els de casa com Cabanas, Sala, Ordeig, Nogué i Recio, marcà, juntament amb el Reus Deportiu, la dècada dels anys seixanta i principi dels setanta amb permís del Vilanova i el Mataró, que també tingueren equips potents, i el Barça, que a mitjan anys setanta inicià una primera etapa triomfant que el portà a guanyar-ho gairebé tot durant més d'una dècada.

El Voltregà guanyà el Campionat de Catalunya del 1959 i el d'Espanya del 1960, i el 1965 assolí un històric triplet en conquerir el Campionat de Catalunya, el d'Espanya i la primera edició de la Lliga espanyola, que jugaren els millors equips dels campionats regionals. El 1966 el Voltregà guanya la primera Copa d'Europa, nova competició creada per la FIRS –que presidia el mateix Oliveras–, després de superar el Monza italià a doble partit amb un equip dirigit per Jordi Trias en el qual despuntava un jove Ramon Nogué, que debutà amb la selecció guanyant el Mundial de São Paulo amb Vilella, Jaume Capdevila, Joaquim Vilallonga, Carbonell, Joan Sabater, Joan Vila i Santi Garcia. Uns quants anys més tard, Nogué fou el líder del Voltregà, que amb Cabanas, Ordeig, Humbert Ferrer i Recio, i dirigit per Pere Gallén, conquistà entre els anys 1974 i 1977 dues Copes d'Europa més, dues Lligues i dues Copes d'Espanya.

Club Patí Voltregà la primera meitat de la dècada dels anys 60

El Reus visqué la seva època daurada entre el 1966 i el 1973 en guanyar sis Copes d'Europa seguides (1967-72), quatre Copes d'Espanya, tres Lligues espanyoles i les quatre primeres Lligues estatals de divisió d'honor, campionat creat la temporada 1969-70 –inicialment només amb catalans– que substituï el de Catalunya, que els

reusencs havien conquerit el 1967.

Dirigit per Andreu Borràs i liderat per Joan Sabater, també destacaren

Santi Garcia, els germans Joaquim i Joan Maria

Vilallonga, Josep Maria Rabassa, Pep

Giralt, Salvador Salvat, Bartomeu

Olivé, Manel Boronat

o Pere Jornet. Sabater fou també el líder de la selecció espanyola que conquerí tres títols mundials (1970, 1972, 1976), aquest darrer com a seleccionador, mentre que en els dos primers aquesta funció la féu Pere Torras, que més tard presidí la federació catalana (1982-2002).

Jugadors com Santi Garcia, Joaquim Vilallonga, Joan Vila i Ramon Nogué foren els primers a guanyar quatre títols, igualant Sabater i Francesc Boronat, amb dos com a jugador i dos com a tècnic. Carles Trullols també arribà als quatre títols mundials com a porter de la selecció espanyola, i n'afegí un cinquè com a seleccionador.

Final de la Copa d'Europa del 1972 entre el Reus Deportiu i el Novara, que guanyà l'equip català

3.6 Època del Barça i el Igualada

Trullols també visqué la primera gran època daurada del Barça, que sense ell ja havia guanyat dues Copes d'Europa consecutives (1973, 1974), dues Copes d'Espanya (1972, 1975) i dues Lligues (1974, 1977) amb un equip dirigit per Josep Lorente en què destacaven Ramon Pons, Josep Ramoneda, Joan Vila, Joan Brasal, Joaquim

Vilallonga, Manel Chércoles, Jordi Villacorta i Sergi Centell, i en el qual també entraren Jordi Vila-Puig i Ricard Torres. Amb l'arribada de Trullols la temporada 1977-78, els blaugrana formaren un cinc de somni (Trullols, Vila-Puig,

F.C. Barcelona temporada 1977-78

Villacorta, Torres i Centell) que, amb les incorporacions de Quim Paüls, el germans Josep Enric i Joan Torner, Héctor Venteo, Joan Ayats i Josep Llonch, encadenà diversos triplets, pòquers i ratxes consecutives de títols, entre d'altres vuit Copes d'Europa (1978-85), sis Lligues (1977-82) i sis Supercopes d'Europa (1981-86).

En aquella època el Barça de Llorente monopolitzà la selecció espanyola, que el 1980 guanyà el Mundial de Xile amb sis blaugranes (Trullols, Vila-Puig, Villacorta, Torres, Centell i Paüls) més Josep Enric Torner, Quico Alabart, Joan Antoni Zabalia fill i el porter asturià Ismael Mori, i quatre Europeus consecutius (1979, 1981, 1983, 1985), tots sota la direcció d'Enric Roca tret del darrer, amb Jordi Brunet.

El 1977 havia vist la llum una segona competició europea de clubs, la Recopa, que el 1984 guanyà el Reus Deportiu, i el 1981 en nasqué una tercera, la Copa

de la CERS, que el 1986 conquerí el Tordera. L'aparició del Liceo de La Corunya, el primer equip no català que guanyà la Lliga (1983) –el Cibeles d'Oviedo havia estat el 1980 el primer no català que obtingué un títol estatal en adjudicar-se la Copa del Rei–, començà a competir amb el Barça, que el 1987, després de guanyar la Recopa, encadenà sis temporades sense aconseguir cap trofeu.

Aquests anys (1988-93), guanyaren el Liceo, el Noia, que guanyà una Lliga, una Copa d'Europa i una Supercopa d'Europa amb un equip liderat pels germans Torner, el Igualada, que el 1989 aconseguí la seva primera Lliga i fins el 1999 n'obtingué quatre més, dues Copes del Rei, una Supercopa d'Espanya, sis Copes d'Europa, cinc Supercopes d'Europa i quatre Lligues Catalanes, nova competició que la Federació Catalana creà el 1990 i que desaparegué el 1999. Per aquell Igualada, que primer dirigia Roc Mestres, en la millor època

Carlos Figueroa i després Albert Tarrida, hi passaren jugadors com Carles i Albert Folguera, Joan Carles, Santi Carda, Pep Benito, Xavi Gimeno, David Gabaldón, Jordi Guillén, Quim López, Joan Ayats, Jaume Llaverola, Eduard Polan, David Cáceres o Ivan Tibau, tots

El primer equip de l'Igualada Hoquei Club de la temporada 1999-2000

internacionals. Carles Folguera, Joan Carles, Ayats i Benito foren campions del món el 1989 amb una selecció en què també hi havia Josep Enric Torner, Ferran Pujalte i Toni Rovira.

3.7 El somni olímpic

Aquella selecció la dirigia Carles Trullols, que també fou el tècnic de l'equip espanyol que participà en els Jocs Olímpics de Barcelona (1992), on l'hoquei sobre patins fou un dels esports de demostració. En el torneig olímpic, celebrat en tres fases –la primera a Vic i Sant Sadurní d'Anoia, la segona a Reus i la final al Palau Blaugrana–, hi participaren dotze seleccions, però l'espanyola, perdé la final contra Argentina. Els catalans Carles Folguera, Ramon Canalda,

Joan Carles, Ferran Pujalte, Santi Carda, Joan Ayats, Toni Rovira i Pep Benito formaren part d'aquella selecció.

El somni olímpic, però, fou efímer perquè el Comitè Olímpic

Internacional no inclogué mai

l'hoquei sobre patins.

Selecció espanyola que jugà a les olimpíades de Barcelona 1992

3.8 La gran etapa daurada del Barça

Tres anys després dels Jocs Olímpics, Carles Folguera, David Gabaldón i el tècnic Carlos Figueroa deixaren el Igualada i anaren al Barça, que el 1994 havia acabat la seva sequera guanyant la Copa del Rei, i que amb jugadors com *Negro Paéz*, *Gaby Cairo*, Joan Carles i Ferran Pujalte, i *Beto Borregán*, recuperà el camí dels èxits. El Barça inicià un nou cicle guanyador que el portà a guanyar tretze Lligues consecutives (1998-2010), nou Lligues europees –la competició que substituï la Copa d'Europa–, i deu Supercopes d'Europa, entre molts altres títols, del 1997 al 2011. A la banqueta, s'hi asseguraren també Quim Paüls, Ferran Pujalte i Gaby Cairo, i, a l'equip, hi entraren jugadors com

Enrico Mariotti, Panchito Velázquez, David Páez, Ramon Benito, Aitor Egurrola, Miquel Masoliver, Sergi Panadero, Carlos López, Mia Ordeig, Lluís Teixidó, Reinaldo García, Sergi Fernández, Marc Torra, Marc Gual i Pablo Álvarez.

El Reus revisqué vells èxits guanyant dues Copes de la CERS, una Supercopa d'Europa, una Intercontinental, un Mundial de Clubs i una Copa del Rei, i el 2009 i el 2011 conquerí la Copa d'Europa i l'OK Lliga. La Lliga europea la guanyà amb Carlos Figueroa a la banqueta i un equip format per Guillem Trabal, Negro Páez, Jordi Garcia, Toni Sánchez, Marc Gual, Xavi Caldú, Pedro Gil, Jordi Molet i Matías Platero, i l'OK Lliga, nom que la divisió d'honor adoptà la temporada 2002-03, amb Alejandro Domínguez com a tècnic i els jugadors Trabal, Páez, Gual, Caldú, Molet, Albert Casanovas i Raül Marín.

El potencial de l'hoquei sobre patins català arribà a la seva màxima expressió el segle XXI, quan també guanyaren títols el Blanes (Copa del Rei 2001), el Voltregà (Copa CERS 2002), el Vilanova (Copa CERS 2007) i el Mataró, que conquerí la Copa CERS el mateix any que perdé la màxima categoria (2009). El Vic també afegí dues Copes del Rei més (2009, 2010) a la primera que guanyà l'any 1999, fou dues vegades subcampió de la Lliga europea (2009, 2010) i conquerí dues Supercopes d'Espanya (2010, 2011), i el Noia, que el

1998 havia fet un doblat Copa del Rei i Copa CERS, repetí títol el 2008 al torneig de l'OK.

3.9 Catalunya... i Espanya

La selecció catalana, per la seva banda, reaparegué l'any 2000 a Igualada en un partit d'homenatge a Albert Folguera en què, amb Joan Ayats com a tècnic, s'enfrontà a l'equip local. Feia 13 anys, des d'un torneig amistós el 1987 a Alberic sota la direcció de Jordi Alegret, que la selecció absoluta no en disputava cap. El 2001 en jugà un altre contra Itàlia en homenatge a Santi Carda amb Manel Barceló com a tècnic i el 2002, l'any que Ramon Basiana substituï Pere Torras com a president de la catalana, Jordi Camps esdevingué el nou seleccionador i començà una gran activitat.

El 28 de desembre de 2002 Catalunya jugà contra Portugal en el Palau Blaugrana; el 2003 fou convidada a la Copa de les Nacions de Montreux juntament amb Espanya, però el Govern espanyol intervingué perquè li retiressin la invitació; el mateix any disputà dos partits més contra Itàlia i Argentina, i al mes de març del 2004 jugà el Torneig de la Hispanitat de Xile.

El 26 de març de 2004, el Comitè Central de la FIRS, que des del 1991 presidia el català Isidre Oliveras de la Riva, reconegué la Federació Catalana de Patinatge com a membre provisional en una reunió a Miami, a l'espera de la ratificació definitiva en l'Assemblea que s'havia de fer el 26 de novembre a Fresno. Abans, Catalunya participà en la Golden Cup de Blanes, torneig inclòs en el calendari del Comitè Internacional de Rink Hockey, que guanyà com també ho féu el 2005, el 2008, el 2009, el 2010 i el 2011. I a l'octubre del mateix 2004 participà en el Mundial B de Macau, on guanyà el títol golejant Anglaterra a la final (6-0) i obtingué l'ascens al Mundial A que l'any següent

Actual escut de la selecció catalana d'hoquei

s'havia de disputar a San José (Estats Units). L'equip, dirigit per Jordi Camps, el formaren Víctor Agramunt, Ernest Freixes, Abraham Bagés, Jordi Rodríguez, Quim Casalí, David Busquets, David Cáceres, Juli Anguita, Josep Manel Edo i Ivan Tibau, el capità, que el 2011 fou nomenat secretari general de l'Esport de la Generalitat de Catalunya.

Però Catalunya no jugà mai el Mundial A perquè a l'Assemblea de la FIRS de Fresno la pressió diplomàtica del Govern de l'Estat i de la federació espanyola sobre diversos països propicià una caòtica votació a mà alçada que acabà amb la no ratificació de l'acord del Comitè Central a Miami i la dimissió d'Oliveras com a president. Curiosament, Catalunya i Espanya s'havien enfrontat diverses vegades durant els anys quaranta i cinquanta, en plena dictadura franquista. La federació catalana portà el "cas Fresno" al TAS, que ordenà la repetició de l'assemblea per les irregularitats en la votació. La nova assemblea se celebrà el 29 de novembre de 2005 a Roma amb Sabatino Aracu com a nou president de la FIRS. Aquesta vegada la votació fou secreta, però seguiren les pressions i el resultat tornà a ser contrari per a Catalunya.

El novembre del 2006, però, la Federació Catalana de Patinatge fou admesa com a membre adherit a la Confederació Sud-americana de Patinatge i pogué jugar de manera oficial la Copa Amèrica, en què fou dues vegades segona (2007, 2008) i es proclamà campiona

Selecció catalana, any 2007

el 2011, a Vic, amb un equip format per Sergi Fernández, Romà Bancells, Jordi Bargalló, Marc Gual, Mia Ordeig, Sergi Panadero, Titi Roca, Roger Rocasalbas, Marc Torra i Jaume Llaverola, dirigit per Jordi Camps.

Els deu jugadors havien estat internacionals amb la selecció espanyola, que a l'inici del segle XXI guanyà els sis Europeus en què participà i cinc dels sis Mundials, el primer el 2001. Guillem Trabal i Pedro Gil sumaren cinc títols mundials, xifra que cap jugador no havia assolit mai, i quatre Mia Ordeig, Marc Gual i Marc Torra, mentre que el seleccionador Carles Feriche es convertí en el que més en guanyà en tota la història, quatre, cinc comptant el que havia conquerit l'any 2000 amb la selecció femenina. Pel que fa als Campionats d'Europa, Pedro Gil en guanyà sis de consecutius, la qual cosa el convertí en el jugador que més en té.

3.10 Les dones també guanyen

Malgrat que els primers equips femenins del món es formaren durant els anys deu del segle XX a Anglaterra, les dones tardaren molts anys en tenir competicions oficials. A Catalunya es crearen equips cap als anys trenta i quaranta, quan l'Skating Hockey Club i la Unió Universitària primer, i el Patín o el Patria després, entre d'altres, jugaren alguns partits. Les primeres competicions oficials no arribaren fins els vuitanta, quan es formaren lligues a Alemanya, Itàlia i Holanda, mentre que a Espanya, la primera Lliga femenina l'organitzà la Federació Catalana de Patinatge la temporada 1989-90. La jugaren cinc equips: CH Canet, CP Corbera, CH Sant Feliu de Codines, CH Santa Perpètua i CH Badia, que fou el primer campió.

El 1993 es creà el Campionat d'Espanya, que en les primeres sis edicions guanyà el Club Natació Igualada, i després l'Arenys de Munt, el Bigues i Riells, el Salt i el Voltregà, el gran dominador de la primera dècada del segle XXI. Les de Sant Hipòlit guanyaren cinc Campionats d'Espanya, cinc Copes de la Reina –

Secció femenina Igualada campiona de les sis primeres edicions consecutives del Campionat d'Espanya

instaurada la temporada 2005-06–, dues Copes d'Europa –nascuda el 2007–, dues OK Lligues i vuit Lligues Catalanes. L'OK Lliga substituï la temporada 2008-09 el Campionat d'Espanya, però en la primera edició no hi participaren els equips catalans perquè la Lliga Nacional Catalana tenia més nivell i era més barata. El primer campió català de l'OK Lliga fou el Cerdanyola, que el 2010 féu el doblet en guanyar també la Copa de la Reina que el 2009 conquerí el Vilanova.

Poc després de crear-se la Lliga Catalana, la Federació Espanyola formà la primera selecció femenina de la història, que jugà l'Europeu de 1991 amb un equip dirigit per Catxo Ordeig format només per catalanes: Mònica Catalán, Montse Garcia, Núria Guerrero i Leonor Fuentes (Badia), Sandra Morro, Judith Ferrer i Noemí Dulsat (Canet), Sonia Lorca i Quima Jiménez (Santa Perpètua), i Mariona Carmona (Sant Feliu de Codines). I el 1992 debutà en un Mundial, en el qual fou setena amb un equip en el qual repetiren Mariona Carmona, Noemí Dulsat, Montse Garcia, Núria Guerrero i Quima Jiménez, i s'estrenaren Teresa Torrents, Minerva Contreras, Concepció Fontanilles, Gemma Ariza i Judit Ferrer.

Aviat arribaren els èxits amb la conquesta de dos Mundials (1994, 1996) i un Europeu (1995), els tres amb Miquel Umbert com a tècnic. El primer amb un equip format només per catalanes i el segon i el tercer amb l'aportació d'una sola jugadora de fora. Mònica Catalán, Noemí Dulsat, Mariona Carmona, Raquel Santiago, Concepció Fontanillas, Teresa Torrents i Aida Cortés participaren en els tres campionats; Montse Garcia en els dos primers, i Judit Ferrer, Sílvia Borràs i Susanna Castilla en el darrer. Posteriorment, arribaren dos títols mundials més (el 2000 amb Carles Feriche com a seleccionador i el 2008 amb Joan Solé), en els quals doblaren Carla Giudici i Marta Soler i també hi intervingueren Ester Artigas, Marta Bartrés, Mariona Carmona, Mònica Catalán, Marina Majó, Tània Pardo, Mònica Piosa i Raquel Santiago (2000) i Cristina Barceló, Carla Dorca, Maria Majó, Anna Romero i Laia Salicrú (2008). I el 2009 i el 2011 es guanyaren dos Europeus més, el primer amb Joan Solé a la banqueta, i el segon amb el també asturià establert a Catalunya Alberto Mazón com a tècnic.

La selecció catalana, per la seva banda, debutà al desembre del 2003 en un amistós contra Portugal al Palau Blaugrana amb un equip dirigit per Josep Enric Torner i format per Cristina Roca, Tània Pardo, Mariona Carmona, Emma Corominas, Marta Soler, Cristina Barceló, Noemí Dulsat, Carla Giudici, Raquel Santiago i Marta Bartrés. El debut en una competició internacional es produí el 2006 a la Golden Cup de Blanes, que Catalunya guanyà aquell any, el 2007 i el 2009, i el mateix 2006 participà en la primera Copa Amèrica femenina, on les catalanes foren terceres. El primer títol a la Copa Amèrica arribà el 2011, amb Josep Maria Barberà a la banqueta i un equip format per Vicky Rodríguez, Ester Nadal, Berta Tarrida, Anna Romero, Caterina Ortega, Maria Majó, Cristina Barceló, Anna Casarramona, Maria Díez i Marta Mompart. L'últim triomf en l'actualitat que posseeixen és el campionat del món del 2017.

Selecció espanyola femenina Campiones del món al 2017

4. Il·lustres de l'hoquei

4.1 Joan Antoni Samaranch

Joan Antoni Samaranch i Torelló va néixer el 17 de juliol de 1920 a Barcelona i entre molts dels seus afers polítics, econòmics i socials, va ser un jugador i entrenador d'hoquei patins que impulsà aquest esport al territori espanyol. Morí el 21 d'abril del 2010 a la seva ciutat natal.

Joan Antoni Samaranch

Un cop acabada la Segona Guerra Mundial, va fundar i presidir l'actual Federació Espanyola d'hoquei patins desvinculant-la de l'hoquei sobre herba la qual va ser admesa a la Federació Internacional.

Com a esportista no destacà gaire però gràcies a la seva labor com a entrenador de diversos equips, fou nomenat l'any 1956 cap de la delegació espanyola en diversos JJOO des del de Cortina d'Ampezzo i finalment fou nomenat President del Comitè Olímpic Internacional des del 1980 fins al 2001. Durant aquest període, el 1992 en els Jocs Olímpics de Barcelona va donar a conèixer l'hoquei patins a la resta del món declarant-lo com a l'esport d'exhibició d'aquell any.

Encara tots els seus esforços per aconseguir el reconeixement de l'hoquei patins com a esport olímpic, no va aconseguir l'acceptació desitjada i avui en dia, aquest esport segueix lluitant per poder arribar a ser un esport olímpic.

4.2 Manel Puigbó i Rocafort

Manel Puigbó i Rocafort va néixer el 31 d'agost de 1931 a Terrassa i és un antic jugador professional d'hoquei patins que jugà entre les dècades de 1950 i 1960.

Va començar la seva carrera el 1947 amb el RCD Espanyol amb el qual guanyà 5 campionats de Catalunya, 4 d'Espanya i 1 copa de les nacions i després en va aconseguir un altre campionat d'Espanya amb el CP Vilanova.

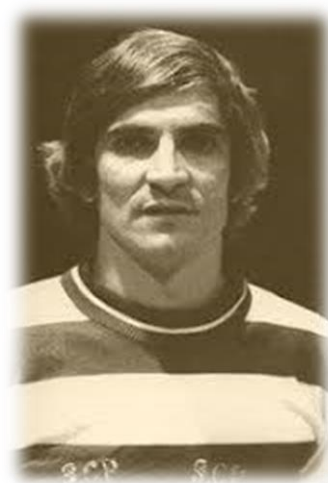
Manel Puigbó i Rocafort

Amb la selecció espanyola cal destacar que fou internacional 148 vegades entre els anys 1951-1965 i aconseguí 3 campionats mundials i 1 europeu. També, fou el primer jugador d'hoquei patins en rebre una medalla d'or per part de la delegació internacional d'esports.

4.3 Antonio Livramento

António José Parreira do Livramento va néixer el 28 de febrer de 1943 a Évora (Portugal) i va ser un jugador i entrenador d'hoquei patins. Va morir el 7 de gener del 1999 a Lisboa (Portugal). És venerat en el món de l'hoquei patins com el millor jugador de la història.

Va començar la seva trajectòria esportiva l'any 1959 amb el primer equip del Benfica i en el seu palmarès hi consten 7 campionats d'Europa i 3 campionats del món.

Antonio Livramento

Durant la seva carrera com a jugador, va marcar 425 gols entre 1959 i 1977 però un incident amb un jugador espanyol a la final del campionat mundial de 1977 va obligar-lo a deixar la seva professió com a jugador.

Un cop acabada la seva època de jugador es dedicà a ser entrenador i

aconseguí 3 Campionats Europeus i 3 Campionats Mundials amb l'Sporting CP i la selecció nacional de Portugal, però es retirà el 1995 després de l'últim campionat mundial el qual va perdre en la primera ronda.

4.4 Alberto Borregán i Rodríguez

Alberto Borregán i Rodríguez o més conegut com a Beto Borregán va néixer el 16 d'agost de 1977 a Barcelona i és un exjugador i actualment entrenador d'hoquei patins.

Es considerat el millor jugador de tots els temps per molts crítics especialitzats en hoquei patins, jugadors del mateix esport i aficionats. Com a mostra d'aquest fet, l'any 2012 la Reial Federació Espanyola de Patinatge li atorgà la insígnia d'or per la seva àmplia trajectòria esportiva.

Alberto Borregán i Rodríguez

Va començar la seva trajectòria professional el 1994 al F.C Barcelona i hi jugà 18 temporades fins que es retirà el 2012. Amb aquest equip assolí 58 títols: 9 Copes d'Europa, 3 Copes Intercontinentals, 10 Copes Continentals (ex-Supercopa d'Europa), 15 OK Lligues / Lligues espanyoles, 7 Copes del Rei, 6 Supercopes espanyoles, 3 Lligues catalanes, 3 Copes Ibèriques, 1 Copa CERS i 1 Copa de les Nacions.

Amb la selecció espanyola jugà en nombroses ocasions i guanyà 3 Campionats d'Europa, 1 Campionat del Món "A", 2n lloc al Campionat del Món "A" i 3r lloc al Campionat del Món "A"

4.5 Pedro Gil

Pedro Gil Gómez o més conegut com a Pedrito Gil va néixer el 26 d'abril de 1980 a Esplugues de Llobregat i és actualment un jugador professional d'hoquei patins.

Va començar la seva trajectòria professional el 1997 amb el primer equip

Pedro Gil

del CE Noia i avui en dia destaca per ser un dels millors davanters del món per la seva velocitat, agilitat i visió de joc sumat a la seva fortalesa i caràcter junt amb la seva qualitat tècnica individual.

Entre els seus triomfs cal destacar 1 Copa del Rei i 1 Copa CERS amb el Noia Freixenet, 7 lligues portugueses i 2 Copes de Portugal amb el FC Porto, 1 Mundial de clubs i 1 Lliga Europea amb el Reus Deportiu, 1 Lliga 1 Copa i 1 Supercopa italiana amb el Hockey Valdagno i 1 lliga italiana amb el HC Forte dei Marmi.

Com a jugador de la selecció espanyola des de l'any 2000 cal remarcar la seva aportació a l'equip com a internacional més destacat i més determinant de la selecció espanyola que l'ha fet guanyador fins avui dia 7 mundials i 8 europeus.

5. Evolució reglamentària

El primer reglament d'hoquei patins a Espanya es va constituir l'any 1930 amb Pironti però pocs anys després va ser substituït pel reglament de la FIPR (a Espanya es regeix per la RFEP) a l'inici de la temporada de 1945-1946.

Una de les majors innovacions que va portar aquest nou reglament va ser el canvi del disc de fusta amb el que jugaven els jugadors espanyols per una pilota feta de cautxú.

A partir de llavors, no s'ha tornat a canviar, i seguim amb el mateix reglament, però amb diferents reformes i millores durant el llarg d'aquests 70 anys aproximadament que té aquest amb l'objectiu de fer de l'hoquei un esport més segur i vistós (sobretot de cara al públic).

Amb aquest objectiu de fer l'hoquei més entretingut, a principis dels anys 60 es van ampliar les mesures de les porteries del terreny de joc a causa d'una queixa popular tant per part dels jugadors com dels aficionats queixant-se de la impossibilitat que resultava marcar un gol i molts partits d'aquella època acabaven 0-0.

Durant els anys següents, no va haver-hi grans canvis fins que el Comitè Europeu d'hoquei patins es va reunir a Lisboa l'any 2007 on es va fer una gran reforma en molts aspectes del reglament per adaptar-lo a la nova realitat i impulsar una modalitat que portava molts anys estancada.

Les tres principals potències d'aquest esport (Espanya, Portugal i Itàlia) es van posar d'acord per crear una normativa que complís amb els següents objectius: aconseguir un joc més ofensiu i augmentar el nombre de gols, incrementar el nombre d'accions d'atac i la presència de jugadors amb més vocació ofensiva, protegir al jugador virtuós i potenciar les seves habilitats, castigar l'excés de faltes, reduir les interrupcions en el joc, augmentar el percentatge d'efectivitat en les faltes greus (penal i falta directa), adaptar l'escenografia de l'hoquei sobre patins per millorar el seguiment del joc per part de l'espectador i l'espectacularitat de la disciplina a través dels mitjans audiovisuals. Amb aquest objectiu ben clars, una de les principals reformes va ser la retirada de la cartolina groga, ja que, a partir d'aquell moment, les infraccions greus comportarien una cartolina blava. Aquesta mesura es va establir per poder implementar la nova normativa de les faltes acumulatives amb sanció d'una falta directa a l'arribada de deu faltes, i després cada cinc. Així doncs, es va suavitzar en cert punt la violència en els partits.

Un altre dels canvis normatius va ser eliminar la prohibició per part de l'equip atacant de passar la pilota per darrere de la línia de mig camp o zona d'antijoc. Actualment, es pot fer però l'equip en posició de la pilota ha de passar al camp rival abans dels cinc segons que marca l'àrbitre aixecant un braç i l'altre el mou de dintre cap enfora respecte del seu propi cos 5 vegades representant els 5 segons. Aquesta mesura es va prendre, ja que limitava molt l'espai a l'hora d'atacar i també per reduir les accions de contraatac dels equips que només es dedicaven a jugar al contraatac.

Un altre aspecte important que va variar en aquesta reforma va ser la prohibició d'utilitzar els peus per impulsar o parar la pilota de manera voluntària. Aquest canvi va ser degut al fet que molts equips d'hoquei es queixaven de què volien que només es pogués colpejar la pilota amb l'estic perquè molts jugadors començaven a utilitzar els peus i semblaven més jugadors de futbol que d'hoquei.

Un altre punt que van tocar aquests nous canvis va ser la zona d'inici del llançament de les faltes directes. Abans, les faltes directes s'iniciaven a l'altura de mig camp i al costat d'una de les balles però, amb aquest nou canvi, les faltes directes, actualment, es llencen des dels 7,4 m i centralitzades respecte de la porteria.

També es va implementar una nova normativa, el joc passiu. Aquesta nova regla va ser imposada per la passivitat de molts equips que en possessió de la pilota, rebutjaven atacar a la porteria contrària. D'aquesta manera, si l'àrbitre interpretava que el rival no volia atacar i només volia mantenir la possessió, aquest aixecaria els dos braços i l'equip atacant tindria 5 segons per xutar a porteria, en cas que passessin els 5 segons, la pilota passaria automàticament a l'equip contrari. Actualment, cada equip disposa de 40 segons per atacar i si el porter rival no ha tocat la pilota en el transcurs d'aquest temps, la pilota serà cedida a l'equip defensor.

I una nova normativa que va permetre als equips poder substituir al seu porter per un jugador en els 5 últims minuts de partit. Aquesta nova regla es va aprovar per permetre als equips que anaven per sota del marcador poder tenir un major poder ofensiu i intentar remuntar un partit.

En l'actualitat, les normes no han variat gaire des del 2007 encara que podem extreure una mesura molt important que va afectar molt el joc, sobretot als porters. Aquesta regla es va aprovar l'any 2014 i consisteix en la prohibició de la retenció de la pilota per part del porter. Aquesta mesura es va crear principalment per fer els atacs més dinàmics però molts clubs s'han queixat perquè aquesta mesura posa en perill als seus porters, ja que un porter si té una pilota entre les cames i no les pot tancar per normativa, s'arrisca a emportar-se algun cop propiciat per algun jugador amb l'estic i pot patir danys greus. Però avui dia, aquesta norma encara no ha estat regulada.

6. L'evolució del material

El material reglamentari de l'hoquei patins ha anat evolucionant des dels seus inicis, quan el material era de qualitat molt precària, fins a l'actualitat que se

n'ha augmentat el nombre a part dels diferents canvis que ha patit per modernitzar-se i ser més útils i duradors.

6.1 Les proteccions del porter

Als inicis de l'hoquei patins, el porter estava més exposat a les situacions de risc, ja que no portaven casc i les guardes que duïen proporcionaven una protecció molt minsada. Tot això sumat al fet que rebien pilotades constantment, feia que la probabilitat de fer-se mal fos

Casc reglamentari dels anys 50

molt elevada. I això no va canviar fins als anys 30 quan s'oficialitzà la constitució de la Federació Catalana i es va obligar a tots els porters a portar una careta amb barres de metall que cobrien la cara. Tot i així, el problema era que només tapava la part de davant i tota la part posterior del cap quedava sense protecció i seguien estant exposats a les diferents situacions de risc que podien ocórrer en un partit. Però no va ser fins als anys 70 quan es va començar a utilitzar un casc que cobria tot el cap. Actualment, els porters estan molt més protegits, ja que porten materials molts resistents per protegir-se, i a més, respecta als

inicis de l'hoquei, porten moltes més peces per protegir-se tal així com: casc, collarí, colzeres, guants molt més grans que els dels jugadors, les guardes, genolleres, pitrera, coquillera i proteccions per les cuixes.

Primer model de casc que es va utilitzar als anys 70 que protegia tot el cap

La peça de material que ha patit un major canvi és sobretot el casc, l'equipament que s'utilitzava fa molts anys, fins i tot abans que els porters portessin casc com és el cas de les guardes, la pitrera i els guants, no ha variat gens, només en termes de qualitat i que actualment proporcionant una mica més de protecció però tampoc hi ha molta diferència.

Les altres peces abans mencionades es van incorporar al reglament però va ser a partir del segon mil·lenni, per tant, no han patit cap evolució a causa dels pocs anys que porten en la llista del material reglamentari.

Proteccions reglamentàries de porter dels anys 70 (guardes i pitrera)

6.2 Les proteccions dels jugadors

Malauradament, des que l'hoquei patins va començar com a esport, el material reglamentari dels jugadors no han patit gaires canvis i tampoc se n'han incorporat de nous.

Guants dels anys 90

Actualment, les proteccions dels jugadors estan compostes per unes espinilleres, unes genolleres, uns guants i una coquillera igual que en els anys 30 o en els 20. Simplement han patit una petita millora respecte a la qualitat dels materials emprats i també aporten més protecció als jugadors. Sí que d'aquestes quatre peces cal destacar la

Genolleres dels anys 90

Espinilleres dels anys 90

que ha canviat més, les espinilleres, que antigament es feien manuals amb papers de diaris i canya de sucre i ara en l'actualitat estan fabricades amb fibra de carboni i es poden comprar, no com les antigues. Pel que fa als guants, les genolleres i la coquillera pràcticament no han canviat gens i només han millorat els materials amb els quals els fabricants per ser més duradors.

6.3 Els patins

Els patins són un dels materials reglamentaris de l'hoquei patins que més ha canviat amb el pas dels anys. El primer model utilitzat per jugar a hoquei va ser el de l'anglès James Leonard Plimpton que consistien en uns patins amb la base de fusta, les rodes de marfil amb suspensió, ja que no

***Patins dels anys 20, 30 i 40
(algunes rodes no són les originals)***

s'agarraven bé al terreny i unes corretges per subjectar-los als peus. Però pocs anys després, es van optar per les rodes de fusta i la base de ferro, ja que tenien una major mobilitat.

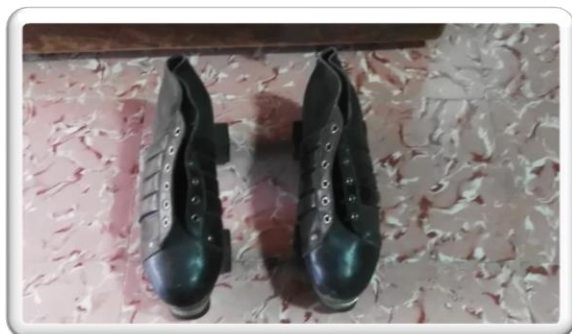
També, en els dies de pluja s'utilitzaven rodes de metall perquè es poguessin adherir al terra mullat. Després, a mitjans del segle XX es van crear uns patins amb un tipus de bota especial enganxada a la base de metall, ja que proporcionava

Rodes de metall per als dies amb pluja

més resistència, per tal de tenir el peu més subjectat i poder patinar amb més agilitat. A partir d'aquest punt, els patins ja no van evolucionar gaire més, només la forma de la bota i els seus materials. Això sí, a finals dels anys 70, es van canviar les rodes de fusta, ja que es trencaven d'una sola pilotada i tots els equips necessitaven un mecànic perquè se les arreglés, per unes altres d'un

material anomenat poliuretà, el mateix que s'utilitza en l'actualitat barrejat amb altres materials per donar-li diferents característic om de més flexibilitat, més durabilitat, més estabilitat...

***Primer model de patins amb
bota dels anys 50***

Patins amb bota de l'any 2017

6.4 El disc i la pilota

Al començament de l'hoquei patins, a Espanya es jugava amb un disc de fusta, però a l'inici de la temporada 1945-46 amb la incorporació del reglament del FIPR es va passar a jugar amb una pilota que inicialment era de cautxú sencera, és a dir tota la pilota feta d'aquest material amb altres components, però actualment, tenen una cambra d'aire que està recoberta per un material derivat del petroli que s'anomena etilè. En quant la normativa, i segueixen sent els mateixos de fa 70 anys: pes 155 grams, totalment esfèrica amb un diàmetre de 23 cm i ha de tenir un color predominant que no sigui igual que el de les línies de les diferents limitacions del terreny de joc.

Pilotes reglamentàries actuals

6.5 L'estic

El material més important de tot l'hoquei patins, el que marca la personalitat i la manera de jugar d'una persona és l'estic. Aquesta afirmació era impensable en l'antiguitat, ja que només un parell d'empreses feien estics de fusta i no duraven gaire així que cada mes utilitzaven mínim un parell d'estics. Però a partir dels anys 60, moltes empreses van començar a interessar-se en la indústria de l'hoquei i els estics van començar a ser molt més resistents i duradors. Actualment, hi ha moltíssims models d'estic de fusta i cadascun està creat per a una finalitat concreta i cada jugador escull un o altre depenen de les seves pròpies qualitats com a jugador d'hoquei patins. Per exemple: un jugador que destaca pel seu xut, doncs

escollirà un estic d'una sola fibra i que sigui molt lleuger; que un jugador li agrada molt regatejar amb moviments llargs, llavors, triarà un estic amb doble fibra; o ara bé, si un jugador té molta força i els trenca amb molta facilitat, escollirà un de triple fibra o que estigui reforçat per una làmina de fibra per l'exterior.

Ara bé, en contraposada a l'estic de fusta de tota la vida que s'ha utilitzat des de l'inici de l'hoquei als anys 90 es va idear un nou tipus d'estic que fos d'un material més resistent i més durador que la fusta, i així doncs, es creà l'estic de fibra.

Aquest tipus d'estic ha sigut ben rebut sobretot per als porters, ja que l'única característica que necessiten d'un estic és que sigui el més resistent i durador possible. En canvi, els jugadors no acaben de veure amb bons ulls aquest tipus de material per al seu estic. Tot i així, hi ha una empresa que fabrica estics tant per a porters com per a jugadors i és l'única que ofereix aquest servei en tot el món.

Aquesta empresa s'anomena Crojet i gràcies al seu propietari (Joan Molet), he pogut veure tot el procés de fabricació d'un estic de fibra.

Estic dels anys 80

6.5.1 Fabricació dels estics de fibra

Per a la fabricació dels estics de fibra és indispensable tenir uns motlles i unes condicions atmosfèriques adequades, és a dir, sense humitat i a uns 20 o 21 graus. Aquests motlles han de tenir la forma de l'estic, ja que d'aquesta manera un cop s'acabi el procés es podrà obtenir el producte desitjat. A continuació, hi ha una imatge dels motlles que s'utilitzen.

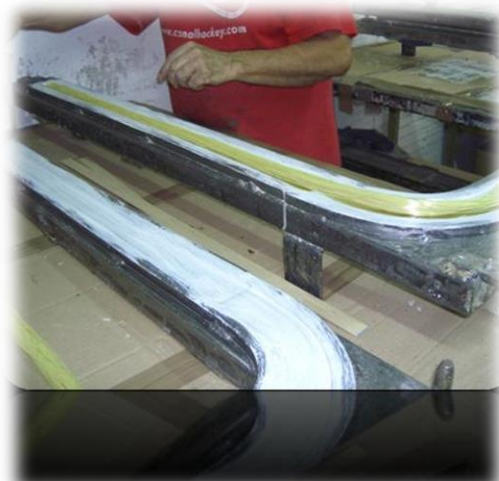
Com es pot veure en la imatge, abans de començar el procés s'han d'encerar el motlle, ja que sinó un cop la fibra i la resina es posin en contacte quedaran enganxades al motlle. La cera és la part blanca del motlle de l'estic d'hoquei. En aquesta imatge també es pot veure la fibra de kevlar, que són els filaments grocs que es troben a l'esquerra dels estics.

Motlle amb la forma de l'estic

Un cop hem fet això, ja podem començar la fabricació. Primer de tot, es posa resina al motlle i després s'hi afegeix la fibra de kevlar.

Motlle omplert de resina

Motlle amb la resina i el kevlar

Cal dir, que aquest motlle equival a la meitat de l'estic.

Un cop la fibra està disposada a l'interior del motlle, es comença a mullar amb resina per sobre. Ha de quedar tota la fibra mullada, ja que d'aquesta manera, després, serà més resistent. Una vegada, tot el filament està sucusat amb la resina, s'estira per fer-lo més rígid. Depenent de l'allargament que es vulgui donar a la fibra, l'estic serà més dur o més tou.

Mullant el kevlar amb resina

Llavors, a la part de la pala s'hi posa un reforç, que és una altra fibra de kevlar. Es mulla amb la resina perquè quedi resistent.

Un cop, tota la fibra ha quedat ben sucada amb la resina, s'escampa bé la fibra de kevlar, perquè un cop es posi la fusta i el guix, quedi tot ben compacte.

Reforçant la part de la pala amb doble capa de kevlar

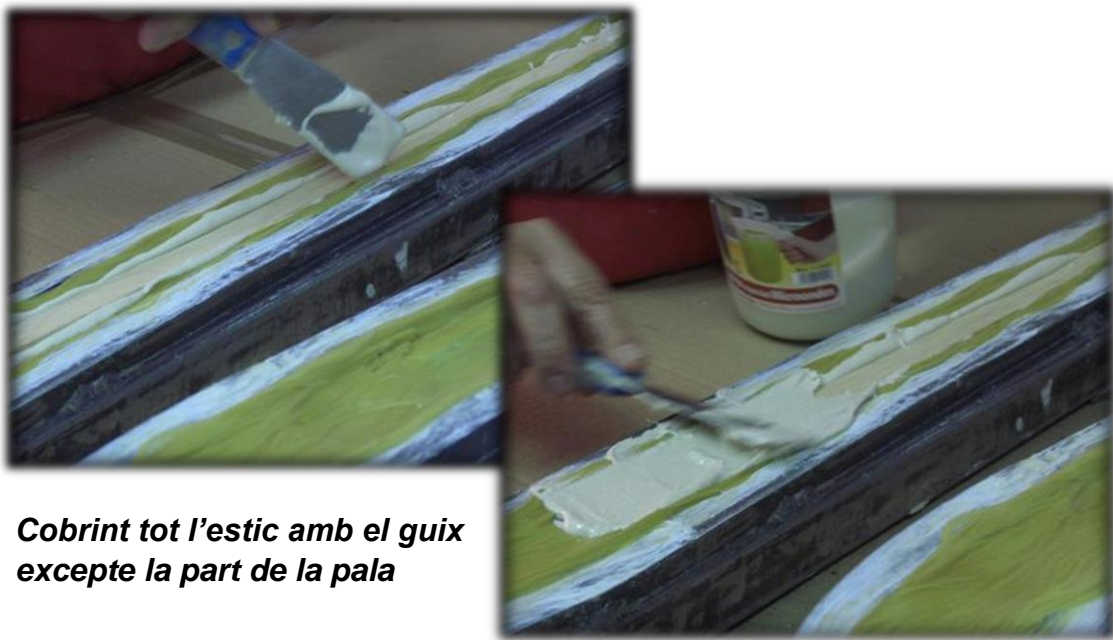

Repetició del procés en l'altre motlle

S'estirà i es torna a fer tot el procés en un altre motlle, ja que com he dit abans, un motlle equival a la meitat d'un estic.

Una vegada, s'ha fet en els dos motlles, ha arribat l'hora de posar-hi la fusta i el guix. Per a fer el guix es fa una barreja: es posen 100 grams de resina, amb 50 de pols blanca i es posen com a molt, 5 grams de peròxid que després ajudarà a que s'assequi i s'ajuntin correctament els dos motlles.

Primer es posa la fusta i després es comença a cobrir amb el guix. Es prem fort la fusta, ja que d'aquesta manera la fibra de kevlar que sobri sortirà per l'exterior i serà molt fàcil de treure. Es cobreix tota la part de la fusta amb el guix, és a dir, tota la part del mànec, ja que a la pala, no se'n hi posa.

***Cobrint tot l'estic amb el guix
excepte la part de la pala***

Un cop s'ha fet amb un motlle es repeteix el procediment en l'altre. Llavors s'ajunten els dos motlles mitjançant serjants i es deixen 5 hores perquè les dues parts quedin ben compactades i inseparables.

***Unió dels dos motlles
mitjançant serjants***

Un cop han passat les 5 hores, queda ja la forma de l'estic completa. Gràcies a la cera que s'ha posat al principi l'estic surt fàcilment dels motlles.

Resultat de la primera part del procés un cop extret del motlle al cap de 5 hores

Un cop s'ha obtingut l'estic, es retira la fibra de kevlar restant i es poleix perquè quedi la forma de l'estic perfecte.

Un cop, s'ha cobert tot, només falta acabar d'anivellar la part de la pala amb la part del mànec.

Per a fer-ho es cobreix la pala amb resines amb colorant segons el color que es vulgui. Es fa de la següent manera: primer es posa la pintura i la resina als motlles.

Motlle de la part de la pala

Una vegada s'ha fet, l'estic queda de la següent manera:

Estic amb la pala coberta de pintura i resina sense assecar

Després es col·loca l'estic i es tanquen els dos motlles per tal de que s'assequi la resina i la pintura.

Motlles on s'hi està assecant la pala

Una vegada sec, l'estic queda de la següent manera:

Estic sec després d'haver col·locat la resina i les pintures a la part de la pala

Un cop s'ha fet això, només faltaria acabar de polir la pala i deixar-ho tot preparat per fer la penúltima operació.

Cobrint l'estic amb un tipus de fibra

Cobrim tot l'estic amb una fibra que s'enganxará amb resines.

Enganxant la fibra amb resina

Un cop col·locada, polirem la fibra restant per deixar l'estic preparat per pintar-lo a gust del client.

Col·locació de la fibra que posteriorment serà polida

L'últim pas que queda és pintar l'estic i el client pot escollir tant els colors com el nom que portarà l'estic, es a dir, pot optar per la marca del fabricant o posar el seu propi nom.

Estics pintats abans de personalitzar-los a gust del client

D'aquesta manera un cop pintat l'estic ja estarà acabat i a punt per a ser utilitzat.

Estic de jugador

Estic de porter

7. Tàctiques i jugades en equip

L'hoquei sobre patins és un esport que es juga en equip, per tant, cadascun es caracteritza per la relació entre els seus membres i també a nivell més tècnic, per la relació amb l'entrenador i el sistema de joc que vol implantar a l'equip.

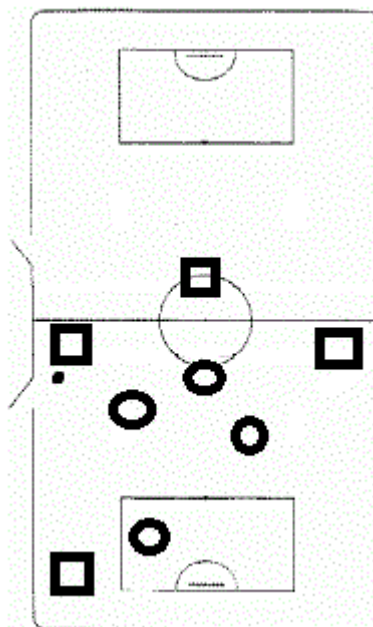
L'entrenador és el màxim responsable de l'equip i qui el dirigeix segons diferents criteris per tal de treure'n el major rendiment de cada jugador i poder adaptar-se a totes les situacions que es poden plantejar dins d'un partit. De la mateixa manera, un entrenador també ha de ser sempre flexiu i acceptar propostes dels jugadors perquè d'aquesta manera es genera un ambient dins de l'equip molt positiu i això afecta molt en el rendiment dels jugadors a l'hora de jugar els partits.

7.1 Tàctiques en la defensa

La defensa d'un equip sempre està determinada principalment per les característiques dels seus jugadors, encara que també s'ha de tenir en compte les característiques de l'equip contrari però només en casos excepcionals quan hi ha una enorme diferència de nivell entre un equip i un altre. Per tant, un entrenador sempre ha de poder avançar-se i preveure qualsevol situació que es pugui presentar en un partit.

Actualment, hi ha quatre tipus de tàctiques defensives amb les seves respectives variants que cada equip realitza per poder adaptar-se millor en un partit. Aquestes quatre s'engloben en dos grans grups que es diferencien entre defensa individual i defensa en zona.

La defensa individual consisteix en què cada jugador marca a un home i no hi ha zones de marcatge. Es pot realitzar de diferents maneres segons el radi d'acció d'aquest marcatge (fer una defensa més pressionant o menys) i la proximitat entre l'atacant i el defensor i se solen utilitzar molt les ajudes defensives quan un atacant està en una zona de perill (zona en la qual pot generar una ocasió de gol) per tal d'ajudar al company i que l'atacant tingui més dificultats de mantenir la possessió i es vegi obligat a passar la pilota a un company que estigui fora d'aquesta zona de perill. Aquesta tàctica s'utilitza quan dos equips tenen un nivell similar o fins i tot quan l'equip defensor és bastant superior a l'equip atacant.

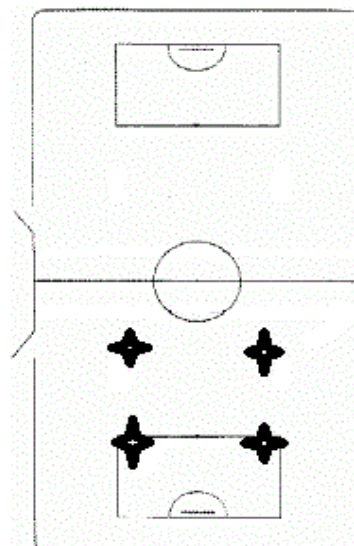

La defensa individual

La defensa en zona, està composta bàsicament per tres tàctiques diferents: la defensa en quadre, la defensa en rombe i la defensa en triangle. La defensa en quadre és un marcatge per zones i tal com indica el seu nom, els jugadors es col·loquen com si estiguessin en els vèrtexs d'un quadre i cada home es mou sol per una zona. Dins d'aquesta tàctica hi ha dos possibles formacions: el quadre gran, on els dos jugadors de davant estan molt separats

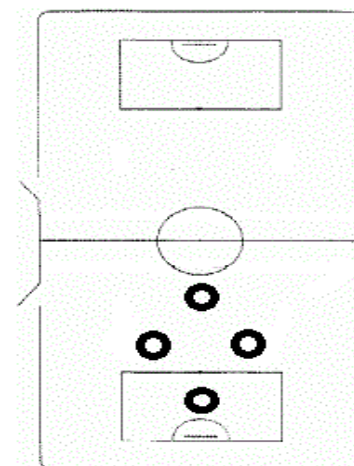

als dos de baix i pràcticament se situen a la línia d'antijoc i el quadre petit, en el qual els quatre defensors estan molt junts entre si, i els dos de davant estan més a prop de la línia de l'àrea que de la d'antijoc. El quadre gran s'utilitza quan l'equip atacant no sap sortir d'una pressió o quan l'equip defensor està per sota del marcador i no li queda molt de temps i necessita marcar. En canvi, el quadre petit s'utilitza quan l'equip defensor és molt inferior a l'atacant o simplement vol minimitzar les ocasions de gol en defensa i poder sortir al contraatac.

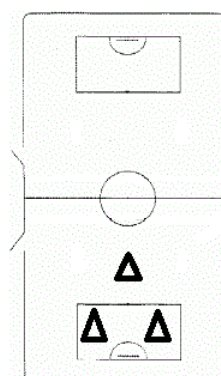
La defensa en quadre

En la defensa en rombe els jugadors es posicionen en els vèrtexs d'un rombe imaginari i a diferència de la defensa en quadre, les zones repartides no són iguals i els dos homes situats en els vèrtexs de dalt i a baix del rombe imaginari tenen un major radi de defensa que els dos ales (jugadors situats als dos costats). Aquesta tàctica s'utilitza de la mateixa manera que en el quadre petit, l'única diferència és que en el rombe, els defensors cobreixen una major part del seu camp i limiten més l'espai de joc dels atacants.

La defensa en rombe

La defensa en triangle només s'utilitza en casos d'emergència en equips que, sigui per lesió o expulsió, no tenen cap reserva i es queden tres jugadors al camp. Aquests es posen en els vèrtexs d'un triangle imaginari. Té el mateix sistema que el rombe però se situen més junts com en el quadre petit per intentar contrarestar la inferioritat numèrica.

La defensa en triangle

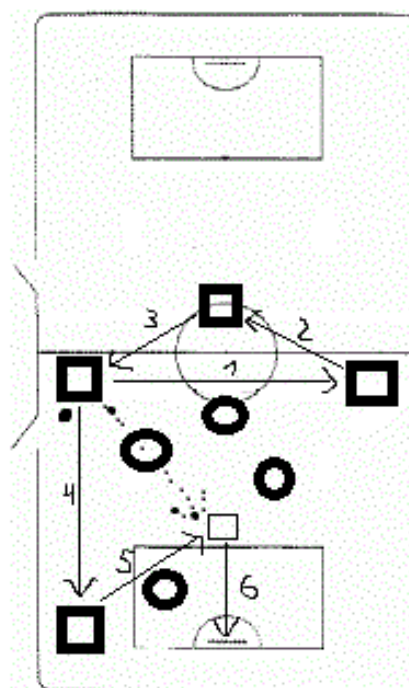

7.2 Tàctiques en l'atac

La tasca de l'entrenador és imprescindible en aquest aspecte, ja que en l'atac està més condicionat pel fet que ha d'atacar segons la tàctica defensiva que utilitza el rival. Però també ha de tenir en compte les característiques dels seus propis jugadors per tal d'elaborar les tàctiques que l'equip pugui aprofitar millor amb l'objectiu de generar el major nombre d'ocasions de gol possible.

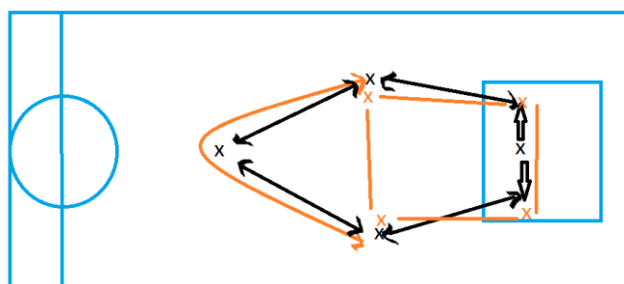
A l'hora d'atacar, principalment s'utilitzen dues tàctiques depenent de la posició de l'equip rival: la "Rodant de 3" i la "Rodant un 1 estàtic".

La "Rodant un 3" consisteix en què tres jugadors es passen la pilota en moviment prop de la mitja pista i l'objectiu principal és fer una passada al quart company que està en constant moviment pel mig i la banda de la zona defensiva contrària i llavors, aquest li tornar la pilota un cop que ha creuat la zona defensiva i se situa en el punt de penal. Un altre objectiu també molt freqüent és que el quart jugador es situï davant del porter i un company seu a l'hora de xutar cap a porteria, ell pugui desviar el xut o agafar el rebot i marcar. Aquesta tàctica s'utilitza exclusivament quan el rival utilitza la defensa individual, ja que el constant moviment dels atacants provoca que es generin espais en la formació de la defensa.

Rodant un 3

La "Rodant un 1 estàtic" tracta de què un jugador se situa en el centre del camp, uns altres dos es col·loquen a les bandes a l'alçada de la primera línia defensiva i l'últim jugador se situa dins de l'àrea just darrere

Rodant un 1 estàtic

de l'última línia defensiva. Els tres jugadors que estan fora de l'àrea rival, es passen la pilota en estàtic i el quart jugador situat dins de l'àrea ha d'estar en constant moviment anant d'un extrem a l'altra de les delimitacions de l'àrea amb l'objectiu de rebre una passada del company que només fer-la ha de córrer cap al punt de penal aprofitant l'espai generat amb la passada prèvia i rebre la pilota per poder crear una ocasió de gol. Aquesta tàctica s'utilitza quan la defensa contrària està fent una defensa en zona. Encara que hi ha moltes tàctiques defensives, aquesta tàctica d'atac sol ser la més eficaç a nivell general.

Aquestes dues tàctiques molts cops estan complementades per diferents moviments que ajuden molt a l'hora de perfeccionar-les.

Un d'aquests moviments que més s'utilitza és el bloqueig i és quan un jugador del nostre equip impedeix el pas del defensor que ens està marcant perquè nosaltres puguem penetrar o xutar a porta amb més facilitat.

També, hi ha un altre moviment semblant que com també el bloqueig, s'utilitza molt: la pantalla. Aquest moviment consisteix en què tu estàs parat i un home del teu equip ve cap a tu i passa per davant del defensor que t'està marcant fent una paràbola aconseguint el mateix que en un bloqueig, però amb menys possibilitat de fer falta.

8. Tàctiques individuals

Quan l'hoquei patins començà, les tàctiques individuals eren molt escasses, ja que era un esport nou que mai s'havia jugat abans i ningú tenia molta idea al respecte. Però després de la segona guerra mundial, Portugal va començar a innovar en aquest aspecte i en poc temps es va convertir en la pionera. I com Espanya era un país que en aquest esport era molt competitiu amb Portugal, ja que era la principal competència i sempre volien estar per sobre dels portuguesos, això va fer que Espanya s'espavilés i va començar a crear noves tàctiques individuals fins a l'actualitat que pràcticament totes les que coneixem han estat creades per portuguesos o espanyols. Tot i això, aquest és un aspecte que en cada generació evoluciona més i més i mai tindrà fi mentre aquest esport es practiqui.

8.1 Remats a porteria

El remat a porteria és un dels aspectes més importants sobretot a partir de la categoria Juvenil cap endavant, ja que és la manera amb la qual es marquen més gols, ja que la defensa a partir d'aquesta categoria se centra a tancar les ocasions que el rival pugui entrar dins de l'àrea i d'aquesta manera, provoca que el rival per marcar gol hagi de xutar des de mig del camp amb un o més jugadors interiors.

D'aquesta manera, el principal recurs que té un jugador és el xut ja sigui de pala (part inferior de l'estic que està situada al mateix costat que la mà dominant del jugador) o de cullera (part inferior de l'estic que està situada al costat contrari que la mà dominant del jugador). Aquest recurs s'utilitza sovint quan s'està a una gran distància de la porteria i vols que la pilota arribi sense que toqui el terra.

***Jugador de la selecció argentina
a punt de xutar cap a porteria***

També hi ha altres però que s'utilitzen quan s'està més a prop de la porteria i els defenses estan pràcticament al damunt. Hi ha "l'arrastre" (consisteix a arrossegar la pilota amb l'estic per llançar-la a porteria), l'escopida (és com "l'arrastre" però no s'acompanya la pilota, sinó que es dona un cop ràpid i sec sense elevar gaire l'estic amb la bola entre les cames per marcar gol) o el remat de primeres (succeeix quan un company fa una passada i el jugador que la rep remata la pilota tal qual la rep sense parar-la).

8.2 Els regats

El regat és un recurs que tot jugador té quan ha de superar una defensa amb la pilota controlada, però normalment es fa contra un o dos defenses alhora com a molt, ja que és molt complicat regatejar a tot un equip a la vegada i el més probable és perdre la possessió de la bola.

Jugador d'hoquei encarant a un defensa per regatejar-lo

Ara, molts estaran pensant que qui sap fer regats més complicats és millor que un altre que no en sap tants, però això és totalment fals. Un jugador intel·ligent sempre opta per un regat més fàcil perquè al final són els que funcionen millor i són els que descol·loquen més a un defensa si se sap fer correctament. I fins i tot, moltes vegades, no cal ni regatejar a un defensa, sinó que simplement amb córrer amb la pilota protegida ja el pots superar.

Així doncs, els regats més fàcils i més efectius en el fons són: el ganxo (consisteix a passar la pilota d'un costat cap a l'altre dibuixant un 8 imaginari) i totes les seves variacions com el doble ganxo o el ganxo amb un conat previ.

Jugador corrent amb la pilota protegida per regatejar a un defensa

Hi ha altres regats que són bastant efectius però s'utilitzen quan el defensa està tan al damunt que pràcticament no pots fer els regats bàsics abans mencionats. Aquest regat consisteix a elevar la pilota sense superar els 1,5 m que hi ha estipulats al reglament. La finalitat és tenir la major avantatge possible sobre el rival, ja que, si un jugador sap controlar la pilota mentre està en l'aire, el rival ho tindrà molt més complicat per treure-li la bola perquè normalment els defenses estan cobrint la seva marca amb l'estic a terra.

9. Entrevistes i valoració personal

9.1 Entrevista a Antoni Sunet

Quan vas començar a jugar hoquei?

No ho se exactament, però en principi tindria uns 7 o 8 anys quan vaig començar a patinar en una pista d'Esplugues que es deia avenç però hoquei en la meva època no era molt conegut i no hi havia pràcticament cap equip a prop d'on jo vivia. I des de llavors solia anar pel carrer patinant i així fins que va haver-hi uns quants jugadors que eren de la 3a divisió que no eren ni d'aquí de Sant Just i que van formar un equip en el poble. Jo els veia entrenar en una petita pista que hi havia a l'ateneu amb un arbre al mig i els hi vaig demanar d'entrenar amb ells i van acceptar i va ser aquell el primer dia que vaig jugar a hoquei a l'edat d'uns 8 anys més o menys.

Antoni Sunet

Perquè vas escollir aquest esport i no un altre més típic?

Això va ser una miqueta per gustos, a mi el futbol no em cridava molt l'atenció, en canvi patinar sí que m'agradava i quan els hi vaig comentar als meus amics de la colla tots estaven entusiasmats i llavors vam crear el primer equip d'hoquei a Sant Just.

Perquè creus que aquest esport no és tan reconegut a nivell mundial?

Això és una miqueta més complicat d'esbrinar, sí que aquest esport necessites començar des de molt petit i molt sacrifici perquè fins que pots jugar primer has d'aprendre a patinar i això no se n'aprèn ni amb un ni dos anys, s'aprèn al cap de més anys i un cop que has après, has d'aprendre a com patinar amb l'estic a la mà que encara és més complicat, és a dir, és un procés molt llarg que si no comences de ben petit, hi aniràs molt endarrerit respecte de la resta de jugadors de la teva edat.

Després aquest esport no aporta res econòmicament i actualment els esports que agraden a la gent són els que en l'endemà et poden portar una bona economia com: el futbol, el tenis, el basquet...

Quants anys portes o hi has dedicat a aquest esport?

Des dels set anys aproximadament que vaig començar i els últims anys que vaig jugar a hoquei van ser sobre els 28 o 29 anys, és a dir, més de 20 anys hi he dedicat a l'hoquei.

Creus que aquest esport t'ha aportat molt a la vida? Quins valors creus que t'aporta aquest esport a la teva vida?

Si, tots els esports i més si són col·lectius, aporta molt a la vida com: el companyerisme, coses en conjunt i no ser tan individualista i després les sortides que fem dels viatges la confiança i amistat que es crea entre companys, i sempre se n'aprèn coses positives perquè és una clau dels esports.

També el que un esport t'aporta és que tu mateix com a persona et marquis uns objectius a aconseguir i treballar amb esforç i sacrifici per poder arribar a complir-los i aquests objectius són els que et creen la motivació de cada dia de superar-te i també són els que donen una miqueta més de sentit a la teva vida.

Quins valors creus que t'aporta aquest esport que d'altres com el futbol o el basquet no ho fan?

Jo crec que tots els esports a nivell col·lectiu tenen uns mateixos valors en comú, els mateixos que s'implanten en els jugadors perquè siguin millors com a persona.

Cada cop que surts o sorties a jugar un partit, quina sensació tenies?

Molts et diran que estaven nerviosos o inquietos pel que passaria en el partit però en el meu cas com jugàvem tots els de la colla, els partits ens els preniem com si anéssim al cinema, perquè la confiança i l'amistat que teníem era tan gran que pràcticament ho fèiem tot junts i per tant sempre ens sentíem segurs i ben recolzats pel fet que et comento que érem amics de tota la vida i sabíem que tot aniria bé.

Que et va impulsar a ser entrenador?

Ser entrenador em va vindre com una oportunitat d'ensenyar els nens petits, perquè quan sortien de l'escola hi havia molt poca gent que a aquelles hores es pogués fer càrrec d'ells i jo com tenia un horari molt flexiu entre que treballava i estudiava doncs vaig poder entrenar-los i al cap dels anys van sortir molts jugadors que jo havia format del Sant Just que els van cridar al Barça i la satisfacció que tenia de poder donar-los una bona formació i a més convertir-los en grans jugadors, a mi m'omplia d'alegria i satisfacció.

Que es més difícil ser entrenador o jugador?

Jo crec que entrenador, a més en el meu cas particular jo entrenava a 40 o 50 nens a la vegada i clar estar pendent de tots sense descuidar-te de cap doncs era una mica complicat.

A més com eren nens petits d'entre 6 i 8 anys no eren prou grans com per comportar-se correctament i sí que és cert que més d'una vegada em vaig haver de posar molt serio i més d'un crit es van emportar, però és normal, ja que hi havia autèntics diables que no feien cas i t'havies de sobreposar perquè no es pensessin que estaven per sobre de tothom i a més d'un el vaig posar al seu lloc. Sempre vaig ser un entrenador que imposava respecte, ja que crec que és el bàsic per a l'educació dels nens.

Qualsevol entrenador d'hoquei quins pilars fonamentals ha de tenir per poder portar en la bona direcció al seu equip?

Un entrenador com té dit abans ha de tenir molta paciència en el meu cas perquè entrenava a grups molt nombrosos, després tindrà molta il·lusió amb la tasca que realitzes i creure en els nens, i com té comentat no fixar-se només en els millors i ajudar als que més o menys els hi falta més per poder crear un grup homogeni sense diferències entre els jugadors perquè al cap i a la fi, tots són iguals.

Des del teu punt de vista creus que l'hoquei és millor en l'actualitat? Canviaries alguna cosa del reglament actual?

No, pràcticament no ha variat res l'hoquei. A més de tant en tant veig algun partit per la televisió i veig que el mateix estil d'hoquei que fa 40 anys enreda.

Jo del reglament actual canviaria les dimensions de la porteria, que això ja va passar al principi quan jo jugava a hoquei i les porteries eren molt petites. I el que passava és que molts partits acabaven 0-0 i els partits eren molt avorrits perquè jugaves amb 5 porters, els quatre defenses i el porter, i si volies no t'hi entrava ni una bola a la porteria.

La solució es va fer la porteria més gran i llavors van començar a haver-hi gols, però crec que ara s'hauria de fer la porteria encara més gran perquè es continua amb la mateixa idea de jugar tancats i anar al contraatac. Jo crec que s'haurien de fer més grans i que hi hagués més gols perquè és el que ven més, és a dir, l'espectacle, i quants més gols hi hagin més entretingut serà per als espectadors.

Que trobes diferent amb l'hoquei d'abans quan jugaves de petit amb l'actual?

Avui en dia els materials són més bons, quan nosaltres jugàvem havies de tindre un mecànic perquè cada dos per tres, un cop de pilota et donava a les rodes i es trencaven i havies de sortir a què te les canviessin i això avui en dia no hi és.

Després ara hi ha moltes pistes que són de parquet, però en la meva època jugàvem sempre en pistes de ciment i quan plovia havies de portar les rodes i els tacs d'alumini.

Pel que fa a nivell de joc abans era més tècnic, el que passa que a Espanya érem una gran potència d'aquest esport i ho seguim sent però els portuguesos són els que van aportar a l'hoquei tècnica en quant a domini de l'estic i de patinatge, i per no ser inferiors a ells això va fer que a Espanya ens espaviléssim en aquest aspecte.

Però actualment l'hoquei és més intuïció, rapidesa, reflexos molt ràpids, però també segueix sent important la tècnica amb l'estic i el patinatge.

En la teva època de jove, com jugàveu, és a dir, amb quin material?

El que va evolucionar més en la meva època van ser els patins. En els meus inicis portàvem uns patins que tenien cadascun unes vuit rodes molt petites

fins que anys més tard ja van sortir els que s'utilitzen avui en dia que són els de quatre rodes per patí.

Els estics eren pràcticament iguals l'únic que es trencaven més fins que molts anys després els feien pràcticament indestructibles fins que actualment ara els fan una mica més fràgils, però per temes econòmics de les fàbriques d'estics. Les espinilleres pràcticament no es venien i normalment te les fabricaves tu mateix amb el material que s'utilitzava per als matalassos i amb paper de diari. I després els guants i les genolleres pràcticament són iguals, jo crec que és el que menys ha evolucionat del material de l'hoquei.

Creus que el material ha canviat molt amb el pas dels anys? Ha anat cap a millor o pitjor?

Ha anat cap a millor, ara ja no es veu el problema que té comentat abans dels canvis de rodes perquè es trencaven, ni els estics. La protecció del porter ara és més bona, abans portaven una careta que només protegia la part de davant i tota la part del darrera del cap quedava desprotegit i les guardes que són més rígides.

En definitiva el material ha canviat molt amb les noves tecnologies i són molt millors perquè aporten molta més seguretat als jugadors.

Quines creus que han sigut les millors jugades creades en equip i quines jugades utilitzes més per al teu equip?

No teníem moltes de jugades, nosaltres com el nostre equip el formàvem sempre els mateixos, tots érem amics de la colla i ens coneixíem perfectament. Sempre sabíem on estava cadascú i pràcticament jugàvem amb els ulls tancats, per aquest motiu vam poder arribar tan lluny.

A més, l'hoquei és un esport que tot es fa sobre la marxa, no calen jugades complexes i preparades amb anterioritat per als partits, el millor mètode és saber pensar amb rapidesa i analitzar la situació de manera que puguis optar sempre per la millor opció. Per aquest motiu, és necessari estar connectat en la pista tan mental com físicament perquè qualsevol dubte pot fer que perdís una ocasió molt bona i fer que el rival obtingui una oportunitat per marcar gol.

Recordes alguna tàctica que va fer pràcticament invencible a un equip?

No, invencible un equip en hoquei i amb els anys que hi he jugat et puc dir que és tècnicament impossible. Sí que és cert que hi ha jugades molt bones que pràcticament t'asseguren el gol, però les pots utilitzar un cop o dos com a molt, ja que el rival al final s'adona de la jugada i acaba anticipant-se.

Abans eren més efectives perquè les coneixia poca gent, ja que provenien de Portugal, però actualment són molt comuns i és molt més complicat que surti bé.

A nivell individual, que busques bàsicament en un jugador?

Principalment, el que busco és que sigui modest, humil, és a dir, que no es cregui superior a la resta i que sempre quan jugui ho faci en equip i per a l'equip, que no vulgui fer tot ell sol, sinó que es recolzi en els companys. Perquè al final un jugador no pot jugar per si mateix, ha de jugar per a l'equip i el que no pot ser és que un jugador ho faci tot perquè es creu l'estrella de l'equip.

Però aquest problema també molts cops és culpa dels pares perquè tracten als fills de manera que es creuen els millors i fins i tot, els pares arriben a pensar que els seus fills són els millors i que mereixen el millor i estan disposats a fer qualsevol cosa per tal que el seu fill es llueixi i això és afecta de manera negativa no només en el pensament del jugador en qüestió sinó que també influeix a l'atmosfera global de l'equip i això acaba provocant situacions de malestar i moments incòmodes.

I al final el que això provoca és que el nen si no modifica el seu comportament i la seva manera de pensar, al final acaba per abandonar perquè no encaixa amb els valors d'aquest esport.

Quines creus que són les millors tàctiques i jugades a nivell individual?

Això es depèn, un jugador ha d'estar preparat per afrontar qualsevol ocasió que pot sorgir durant un partit, i llavors depenen de l'estil de joc del jugador i el defensor, has d'optar per l'ocasió que et proporcionï més possibilitats de tenir èxit, per això jo sempre dic que una cosa tan senzilla com amagar la pilota i córrer o fer un ganxo llarg i regatejar del defensor sempre és la millor opció.

Al cap i a la fi, el que val és que acabis superant al teu marcador, dona igual de la manera que ho facis perquè al final el més important és la manera de com fer-ho. És com els gols, dona igual com hagin estat perquè tots valen el mateix, per tant aquest tema de la tècnica individual no és la prioritat més gran durant un partit.

D'aquesta manera un jugador ha de ser molt ràpid de reflexos mentals perquè el problema és que no tens temps, i per tant les jugades han de sortir soles, és a dir, sense que tu pensis, perquè si et pares a pensar com té comentat abans, ja has arribat tard.

Quins creus que han sigut els majors il·lustres de l'hoquei?

En la meva època hi ha hagut varis, me'n recordo de petit que hi havia el Largo un gran porter de la selecció espanyola, el Villacorta que aquest jugava al Barça, el Trullols també, els germans Cedo... hi ha hagut jugadors molt bons aquí a Espanya durant la meva època de jugador.

Tens algun referent en aquest esport o algú que admiressis?

Doncs si per dir-ho d'aquesta manera, precisament el Villacorta era un xaval que el seu èxit va ser gràcies al patinatge que tenia, era un home que patinava molt fi, així com veus jugadors d'hoquei que són patosos i destralers patinant ell no, ell tenia un patinatge com si fos de patinatge artístic, era molt ràpid i molt fi patinant i això és el que el va portar a l'èxit perquè en si com a jugador pel que fa a tècnica res, no destacava gaire però quan jugaves en pistes grans ell tenia una gran avantatge i normalment et passava amb una facilitat increïble i tot gràcies el que té comentat perquè patinava molt bé.

Quin va ser el millor partit que mai has viscut?

De partits sempre hi ha algun que destaca sobre la resta, jo me'n recordo d'un partit que era al camp del Sant Just contra el Josep Maria Claret, que era de les primeres escoles a Catalunya en tenir equip d'hoquei. El seu entrenador, que era el capellà, abans de començar el partit va dir que avui guanyarien sense suar la samarreta. Jo en escoltar-ho em vaig empenyar molt i per acabar d'empitjorar-ho va acabar la primera part i anàvem perdent 0-5. Llavors a la mitja part vaig esbrincar als meus companys i al final vam guanyar el partit 7-6.

El millor va ser la cara del capellà al final del partit que li vaig recordar les seves paraules i es va empenyar d'una manera que va estar a punt de matar als seus jugadors. Jo aquell dia sentia una felicitat increïble perquè a més, aquest capellà sempre ens guanyava, i un cop que el vam guanyar, ja em vaig poder treure l'espina de totes aquelles derrotes.

També va haver-hi un partit molt graciós, ja que era de nit i no es veia gaire i el que vaig fer va ser agafar la pilota i amagar-la. En veure com tothom inclòs l'àrbitre es tornaven bojós buscant-la jo no podia parar de riure i al cap de deu minuts els hi vaig donar la bola i vam començar el partit. És una anècdota que mai te n'oblides per molts anys que passin.

Creus que algun dia podràs viure un dia semblant o millor com aquell?

Amb l'hoquei no, actualment no tinc cap intenció de tornar a aquest món, sí que m'han proposat de fundar un equip d'hoquei a Pallejà però al final era un projecte sense molt de futur, i encara que em proposessin d'entrenar a algun equip no ho faria, ja que hi estic molt ficat en les carreres de cotxes i no en tinc temps.

Que diries a qualsevol persona que juga a hoquei que vol gaudir d'aquest esport i arribar lluny?

Paciència i sacrifici, no hi ha més. Hores i hores de dedicació perquè és un esport que per poder jugar bé es necessiten molts anys de formació i a més el jugador s'hi ha d'esforçar per tal de poder assolir l'èxit.

Tens algun objectiu per complir relacionat amb l'hoquei?

No, com té comentat hi estic molt ficat en el món de les carreres i a més, quan jo vaig deixar l'hoquei ja vaig arribar a on volia, vaig arribar a primera divisió, vaig formar equips molt bons que molts dels meus jugadors van acabar a Barça... i finalment un cop vaig complir tots els meus objectius, vaig acabar deixant-ho.

Sí que és cert que m'hagués agradat reunir-nos tots els de l'equip almenys un cop per recordar vells temps però al final no ho vam fer fins que es va morir en Ramón Campreciós i sí que és veritat que cada dia em deia d'anar a veure'l però al final va passar el temps i no hi vaig poder.

Però ara que ho dius, sí que en tinc un. Ja que m'has comentat que en la pàgina web d'hoquei de Sant Just no hi ha gaire història de la fundació del club, els trucaré per explicar-los tot sobre la història del club d'hoquei Sant Just i almenys quedarà escrit per a la posteritat.

9.2 Entrevista a Jaime Calvo

Quan vas començar a jugar hoquei?

Jo vaig començar a jugar a hoquei als sis anys.

Perquè vas escollir aquest esport i no un altre més típic?

A l'escola on jo estudiava de petit (els Maristes de Sants), allà el més típic dels esports era l'hoquei i el basquet, però no em caracteritzava per ser una persona molt alta així que el vaig escollir una mica per eliminatòria.

Jaime Calvo

Perquè creus que aquest esport no és tan reconegut a nivell mundial?

Primer de tot, un dels problemes més importants d'aquest esport tant a l'estat Espanyol com a la resta del món on es practica l'hoquei és que no l'hem sabut fomentar i ara, avui en dia tot es tracta de màrqueting i el que la gent busca és espectacle i si no ho vens com a tal no aconseguixes fomentar-lo.

Després un altre dels problemes és que de ben petits, aquest esport requereix un gran sacrifici, sobretot pels pares, ja que el material que s'utilitza té uns preus molt elevats i això tira cap enrere a moltes famílies quan comencen a buscar un esport per als seus fills, ja que no volen arriscar-se a gastar-se 300-400 € pel material sense saber si al nen o nena li agradarà l'esport i que acabin per deixar-ho.

Comparat amb altres esports, en l'etapa d'iniciació en futbol o basquet comprant unes bambes no molt cares i l'equipació de l'equip ja seria suficient, amb uns 100 € o fins i tot menys ja podrien practicar-lo. Però en canvi amb l'hoquei, el mínim són uns 300 € aproximadament si és jugador, però si és

porter, el preu encara seria més alt i com he comentat fa un moment són uns gestos molt alts per provar un esport que no saps si al teu fill o filla li agradarà.

Quants anys portes o hi has dedicat a aquest esport?

Doncs si vaig començar als 6 anys i ara en tinc 51, 45 si no em falla la memòria.

Creus que aquest esport t'ha aportat molt a la vida? Quins valors creus que t'aporta aquest esport a la teva vida?

A mi sí, moltíssim, i sobretot a efecte personal. Esforç, sacrifici, companyerisme, treball en equip i sobretot molta humilitat perquè és el més important de tot, no creure't el millor i pensar que estàs per sobre de la resta, ja que conec jugadors que són molt bons però que manquen d'aquest valor i ara que estan a les lligues professionals només fan que menjar-se els mocs.

Quins valors creus que t'aporta aquest esport que d'altres com el futbol o el basquet no ho fan?

Els valors a nivell esportiu crec que són els mateixos en tots els esports o haurien de ser-ho, que són bàsicament els que té comentat ara.

Cada cop que surts o sorties a jugar un partit, quina sensació tenies?

Com a norma general, sempre una miqueta de nervis. Quan entres en un partit sempre penses en com anirà, com és l'equip contrari, si jugues a casa o a fora... tots aquests aspectes, no hi ets conscient però sí que hi estàs molt pendent fins a l'hora que toquen el xiulet, ja quan toquen el xiulet te n'oblides de tot.

Que et va impulsar a ser entrenador?

Que m'agrada molt l'esport, en especial l'hoquei que hi he jugat tota la vida, i el que més m'agrada és intentar formar als jugadors, en tot el que representa l'esport.

Que és més difícil ser entrenador o jugador?

Jo crec, segons la meva experiència que sense cap dubte ser entrenador. És cert que tot l'esforç físic ho posen els jugadors i que molts pensen que ser

entrenador és molt més fàcil ja que és limitant a donar ordres. Però en realitat un entrenador és molt més complex que tot això: per començar, és el principal responsable de l'equip i si hi ha qualsevol problema el que s'ha de fer càrrec de la situació i ha de velar per la seguretat i integritat de cada membre de l'equip és l'entrenador. A més, l'entrenador sempre ha de pensar en el millor per al seu equip, idear entrenaments per tal de potenciar les habilitats dels seus jugadors i sobretot saber com animar a l'equip perquè si alguna cosa difereix a un bon entrenador és que en els moments que més el necessita l'equip ell sempre hi està per calmar-los i fer que juguin el millor possible amb ganes de lluitar i de no rendir-se.

Qualsevol entrenador d'hoquei quins pilars fonamentals ha de tenir per poder portar en la bona direcció al seu equip?

Primer una mica de psicologia, això és bàsic, preocupar-te per l'equip i llavors forjar als jugadors amb els valors que té comentat abans. Perquè si un entrenador no se sacrifica, no s'esforça per fer els seus entrenaments cada dia millors, a ser competitiu, no té la humilitat per acceptar que un jugador li preguntï o fins i tot l'arriba a qüestionar, no podrà ensenyar als nanos.

Des del teu punt de vista creus que l'hoquei és millor en l'actualitat? Canviaries alguna cosa del reglament actual?

És millor que quan hi havia les regles antigues, que el reglament es pot millorar, naturalment.

Jo en especial canviaria la norma que prohibeix tocar la bola amb els peus i ara dels últims anys també canviaria la sanció amb un penal de la retenció de bola per part dels porters, perquè en moltes situacions de partit el porter se li queda la bola entre les cames i ell les tanca per seguretat perquè si no pot treure la bola, el que no farà és deixar les cames obertes i que un jugador li pugui donar un cop amb l'estic i fer-li mal, i amb aquesta nova norma els porters queden molt més exposats a que acabin fent-se un mal que podria evitar-se fàcilment si només és xiulés falta des del cantó neutral en comptes de penal.

Ara, una altra cosa és que quedi una bola dividida i el porter si llança a sobre interrompent el joc, en aquest cas sí que s'hi hauria de xiular penal.

Que trobes diferent amb l'hoquei d'abans quan jugaves de petit amb l'actual?

Molt més ràpid, és a dir, menys tècnic però molt més ràpid en gran part, i per una altra banda la força que abans era sense mesura i ara s'ha d'aplicar dins d'uns marges bastant més limitats.

En la teva època de jove, com jugàveu, és a dir, amb quin material?

El material era el mateix però tècnicament molt inferior al d'ara, sí que és cert que les espinilleres eren de canya de sucre i amb papers de diari per sota o amb espuma de matalàs. I els porters si fa o no fa, el mateix, però sí que el casc era una careta que només et protegia la cara i la part del darrere del cap quedava desprotegida. Ara ja no, en aquest aspecte sí que han evolucionat bastant.

Creus que el material ha canviat molt amb el pas dels anys? Ha anat cap a millor o pitjor?

Ha anat cap a millor sens dubte, el nivell de seguretat avui en dia és molt més elevat, un dels exemples més clars com té comentat abans: les espinilleres que fan avui en dia de carboni que duren tota la vida.

Pel que fa a guants i genolleres no han variat gaire i els estics sí que han anat cap a pitjor, perquè és un tema d'economia de mercat, ja que a les empreses no els interessa fer estics que durin tres temporades així que el material que fan servir, les tècniques utilitzades com treure-li la humitat a la fusta, etc., fan que la qualitat del material sigui molt menor amb la de fa 30 anys per tal d'obtenir més beneficis.

I per aquest motiu, molts jugadors comencen a apostar per estics fets totalment de fibra, ja que duren molt més que els de fusta, tot i això també s'ha reduït la duració dels estics de fibra, abans un estic de fibra et durava tota la vida i ara els fan de tal manera que amb el pas del temps es vagin obrint per la part de la pala.

És el que té comentat que al final, els estics duren menys per tal que les empreses treguin més profit, abans no tenien tant d'interès a guanyar tants beneficis sinó que es preocupaven en la qualitat i que et duressin el màxim de

temps possible i aquest crec que és l'única part de tot el material d'hoquei que ha anat cap a pitjor amb el pas del temps.

Quines creus que han sigut les millors jugades creades en equip i quines jugades utilitzes més per al teu equip?

No crec que hi hagi una millor jugada que una altra, jo crec que més que jugades complexos són moviments i dins de la capacitat de l'equip, combinar diferents moviments.

Jo personalment i sobretot en els últims anys, el que intento més és el treball per parelles i a partir d'aquí buscar variants amb un tercer jugador. Bàsicament busco parelles laterals, parelles a mitja pista, a fons de pista, buscant parells a l'interior... i a partir d'aquí sempre li pots buscar diferents variants d'un tercer o quart jugador.

Recordes alguna tàctica que va fer pràcticament invencible a un equip?

Invencible no hi ha ningú, sí que és cert que va haver-hi la selecció italiana que es va fer famosa pel seu imponent catenaccio, minimitzant els riscos i amb una parella de centrals que era pràcticament inexpugnable, però a nivell competitiu a la llarga cap equip és invencible, sí que pot ser que hi hagi una temporada en la qual guanyin tot però mai hi haurà un equip invencible, perquè tot equip per molt perfecte que pensin que és sempre tindrà alguna debilitat o hi haurà un partit que els jugadors estiguin negats.

A més, a les lligues professionals el nivell és molt alt i les exigències tant físiques com mentals fan que qualsevol error o una petita vacil·lació acabi convertint-se en una ocasió clara pel rival i pot ser que t'acabin costant el partit.

A nivell individual, que busques bàsicament en un jugador?

Cada jugador té característiques diferents, un jugador serà més tècnic, més ràpid, un altre tindrà més cap, l'altre serà més lluitador... llavors jo el que intento fer és potenciar això i treballar la resta d'aspectes els quals no és tan bo o té més dificultats.

El que no pots fer és limitar a un jugador, per exemple si un jugador té un bon ganxo de cullera i un bon xut de pala, no el limitaré només a fer això sinó que li

hem de donar recursos per a l'hora del partit, que tingui més opcions i no quedar limitat a fer dues coses pel simple fet que no se li donen tan bé. Per tant, el que busco bàsicament en un jugador és potenciar els seus punts forts i treballar les seves mancances.

Quines creus que són les millors tàctiques i jugades a nivell individual?

Tot això pel que fa a qualitat tècnica depèn de dues coses: primer de les característiques del jugador que porta la pilota i segona de les característiques del jugador que defensa.

A partir d'aquí segons quina categoria, se sap que si aixeques i piques la pilota, en les categories altes això no et funcionarà i a més t'emportaràs un cop al braç i pots acabar amb una lesió molt greu. Llavors et pot sortir més a compte un ganxo o una bola entre cames, protegir bola i corre...

Jo sempre dic que el més senzill és el més efectiu, perquè serveix per tothom siguis molt bo pel que fa a qualitat tècnica o no se't doni molt. Sempre has d'anar a el segur que saps que sempre et sortirà.

Quins creus que han sigut els majors il·lustres de l'hoquei?

Al llarg de la història n'hi ha hagut molts des de Gaby Cairo en la meva època fins a antigament estava el Trullols, el Vilacorta... hi ha un ventall de jugadors molt ampli.

Després fa moltíssims anys que va haver-hi un jugador argentí, que es deia Martinaccio, aquest sí que es veia que era un fora de sèrie però això va ser pels anys seixanta, però no és tan recordat perquè era un home molt tossut i desafiava a tothom i és el que té comentat abans que el més important en un jugador és la humilitat, sense aquest aspecte no arribaràs a cap lloc i és el que li va passar.

A part d'aquests jugadors recordo gent molt important que també va jugar a hoquei com és el cas d'en Samaranch que era membre del comitè olímpic internacional que va ser qui va promoure els jocs olímpics a Barcelona i després una altra persona molt important que poca gent sap però que en la seva època d'estudiant va jugar a hoquei és el rei emèrit Juan Carles I que va jugar als Jesuïtes de San Sebastià.

Tens algun referent en aquest esport o algú que admiressis?

No, jo en principi en aquest aspecte he de reconèixer que sempre he estat bastant anàrquic, jo jugava perquè m'agradava, no seguia molt l'hoquei, de tant en tant veia algun que d'altre partit però preferia practicar-lo jo en comptes de veure'l.

Sí que reconec que en els últims anys sí que m'hi fixo més i miro més partits de l'OK Lliga, la lliga italiana, portuguesa... però per formar-me com a entrenador. Sí que de jove m'hi fixava en un jugador del Barça que es deia Marioti perquè tenia una gran pala i jugava a darrere com jo feia, però això que diguis que és el meu ídol, doncs no, simplement m'hi sentia una mica identificat però res en especial.

Quin va ser el millor partit que mai has viscut?

A nivell d'il·lusion, el torneig que es feia a la meva antiga escola als Maristes de Sants, que es feia en honor a en Joan Foguet que era un nano que va morir ofegat a Castelldefels i llavors cada any es feia el torneig amb el nom d'aquest noi i de tots els anys que ho van fer només ho van guanyar dos equips dels Maristes i el últim any el vam guanyar nosaltres i a més a més contra l'equip que l'any anterior ens va eliminar d'aquest mateix torneig. Ens van preguntar a qui convidem, i nosaltres vam dir al Mollet. El coordinador deia que no que ens donaria una pallissa però nosaltres li vam contestar tallants que ells eren els escollits. I així va ser, els vam guanyar i vam passar a la final i vam guanyar. I aquest va ser el millor partit a nivell emotiu perquè a més qui guanyava li entregava un ram de flors a la mare del nen i jo com a capità vaig tenir l'honor de fer-li entrega d'aquell obsequi.

Després a nivell de que et sortís tot rodó, va haver-hi un partit en el qual vam batre el Record Guinness de la major golejada en la secció d'hoquei. Va ser un partit que ens hi jugàvem passar a campionats i el golaverage estava en contra nostra i no sé si necessitàvem 25 o 30 gols, però vam sortir a per totes i al final vam guanyar 79-0 i vaig marcar 35 gols, i haurien estat 36 si no hagués xutat contra l'esquadra de la porteria, però no passa res, és millor 79 que 80 gols, perquè el 80 és com un número molt rodó no?, queda més vistós penso jo.

Creus que algun dia podràs viure un dia semblant o millor com aquell?

Des que van succeir aquest dos partits que té comentat, he viscut altres moments molt emotius però per diferents situacions. Sense anar més lluny fa dos anys, amb l'equip juvenil del Barça vam fer un rècord històric en què ho vam guanyar absolutament tot i a més per acabar de completar la temporada perfecta, agafem i guanyem el campionat d'Espanya.

Va ser l'any que un equip ho va guanyar tot, les dues lligues respectives, campionat de Catalunya, campionat d'Espanya i amb el Nacional van guanyar la Copa Princesa i van quedar campions de lliga.

Que diries a qualsevol persona que juga a hoquei que vol gaudir d'aquest esport i arribar lluny?

Doncs li diria que és un esport que es necessita molt esforç i sacrifici i sobretot molta humilitat si vols arribar lluny, és el que té comentat abans, pots ser el millor del món però sense humilitat no arribaràs a cap lloc.

Tens algun objectiu per complir relacionat amb l'hoquei?

Jo el que vull principalment és treure'm el títol d'entrenador nacional, aquest any vaig estar a punt però no tenia els 1300 € del curset i és una cosa que tinc en la meva llista, però entrenador d'OK Lliga no perquè jo ja sóc molt gran i hi ha entrenadors molt més joves i que en saben molt més que jo i penso que en aquesta categoria ja se m'ha passat el temps i que no estic al nivell suficient, ja que s'ha de tenir un gran coneixement per poder dirigir a un equip de la lliga professional i jo no em veig capacitat.

Jo amb el títol de nacional i portar equips que puguin tindria opcions a fer coses així una mica serioses per mi ja és suficient. Seguiré estudiant per treure-me'l, que si ho aconsegueixo, perfecte, que no, doncs no passa res, seguiré formant als nens perquè en un futur puguin arribar a complir aquells objectius que jo no vaig arribar a aconseguir i que sempre puguin recordar el bàsic de l'esport i dels valors que li vaig ensenyar i tenir més amics en el món de l'hoquei i poder gaudir de moments com el que he gaudit amb aquesta entrevista.

9.3 Valoració personal

Fent una comparativa de les dues entrevistes i tenint en compte que les seves èpoques com a jugadores tenen una diferència de 20 anys aproximadament, podem afirmar que no hi ha pràcticament cap diferència en la manera que jugava l'un i l'altre. És a dir, el material era pràcticament idèntic exceptuant les rodes que les d'en Sunet eren de fusta i les d'en Jaime Calvo ja eren de poliuretà.

També com a entrenadors, dir que els dos tenen un criteri molt semblant, ja que coincideixen en el fet que el més important per ser entrenador és tenir paciència i saber escoltar als seus jugadors i estar obert a suggeriments.

Això sí, a l'hora de parlar de fets històrics de l'hoquei, cadascú té la seva pròpia versió sobre quins han sigut els principals problemes que ha tingut l'hoquei perquè en l'actualitat sigui un esport poc conegut. Antoni Sunet es queixa sobre el poc espectacle que oferia l'hoquei, en canvi, en Jaime Calvo, crítica l'alt preu del material fins i tot per als iniciants a aquest esport que va afectar greument a la seva promoció.

Pel que fa a referents i il·lustres, òbviament cadascú tenia diferents persones en ment a causa de la gran diferència d'època d'esportista entre l'un i l'altre. De la mateixa manera, les anècdotes i afanys personals també són ben diferents. Ara bé, cadascú és i serà recordat per sempre en la història de l'hoquei: l'Antoni Sunet per ser un dels fundadors de l'hoquei club Sant Just, club que després molts jugadors acabaran al FC Barcelona i que van ser entrenats pel mateix Sunet i, en Jaime Calvo per ser el capità de l'equip que va obtenir el Record Guinness de major golejada en un partit per 79-0 sent ell el major golejadore en un partit oficial amb 35 gols.

Finalment, la resta de preguntes no tenen molt en comú, ja que Antoni Sunet deixà de dedicar-se al món de l'hoquei als 25 anys aproximadament per dedicar-se al món del motor. En canvi, en Jaime Calvo fins a l'actualitat segueix dedicant-se a l'hoquei patins i ens explica una mica més les seves aspiracions.

10. Conclusions

Aquest treball ha estat una gran experiència per mi, he après molt sobre un esport que pensava que el coneixia a la perfecció i que a mesura que anava avançant, m'adonava de la meva gran ignorància i, part a part del treball, descobria tota la seva complexitat i, com si es tractés d'una de les millors novel·les del món, m'anava captant i m'absorbia en un món totalment desconegut i em meravellava amb la seva màgia. Tant la part teòrica com la part pràctica, no hi ha hagut cap moment que em suposes un esforç fer-les, ja que com qualsevol lector absorbit per un llibre, aquest treball ha sigut com el meu racó de tranquil·litat i reflexió. Sempre que em trobava deprimit, abatut, em posava a fer una mica d'aquest treball i tots els meus mals es transformaven en un jugador d'hoquei que no parava de marcar gols i guanyar títols.

A més, un cop acabat aquest treball puc afirmar amb tota seguretat que ha estat el millor que he fet en la meva vida. Totes les hores dedicades, tot l'afecte que li he donat i tot el que m'ha aportat, tots els que m'han ajudat en aquesta gran aventura... En conclusió, ha estat un treball, el qual he gaudit com cap altre que jo recordi.

Per cert, aprofito per agrair a tots els que m'han ajudat i han fet que aquest treball hagi estat possible, tant al meu tutor de TR per tots els consells i la seva experiència que m'han ajudat a tirar-lo cap endavant, com a en Pau Molet i Marc Padilla per ajudar-me a gravar el vídeo, a la María José Segovia per ajudar-me a triar la música per al vídeo, a l'Antoni Sunet i en Jaime Calvo per dedicar el seu temps tan valuós per contestar les meves preguntes i compartir les seves experiències, a en Joan Molet per ensenyar-me tot el procés de fabricació d'un estic de fibra, a en Jordi Estrada per ensenyar-me el seu fantàstic museu sobre la història de l'hoquei patins... i molts més que per petita aportació que hagin fet, jo els hi estic molt agraït. I només em queda dir gràcies a tots per aquests mesos i que sense ells, mai hauria pogut aconseguir-ho.

11. Bibliografia

- <http://deportes.about.com/od/Hockey/a/Los-Or-Igenes-Del-Hockey-Sobre-Patines.htm>
- [http://www.coe.es/web/Noticias.nsf/41a0768211f9517dc1256dc7003b09bc/67dafbdc0bea2010c1256e5b005fd955/\\$FILE/Historia.pdf](http://www.coe.es/web/Noticias.nsf/41a0768211f9517dc1256dc7003b09bc/67dafbdc0bea2010c1256e5b005fd955/$FILE/Historia.pdf)
- <http://www.tododxts.com/index.php/deportes/103-hockey/223-hockey>
- https://ca.wikipedia.org/wiki/Hist%C3%B2ria_de_l%27hoquei_patins_a_Catalunya
- <http://www.enciclopedia.cat/EC-EEC-7016.xml>
- <http://www.hccocentaina.com/EI%20hockey%20sobre%20patines.html>
- <https://www.entrenamiento.com/mas-deportes/hockey/introduccion-al-reglamento-del-hockey-patines/>
- <http://studylib.es/doc/40933/introducci%C3%B3n-el-hoquei-sobre-patines-se-juega-en-una-pist...>
- <http://hockeypatines.webnode.es/grandes-jugadores/>
- <http://fep.es/admin/report/docs/nuevo%20reglamento.pdf>